

BORSODI
KÖNYVTÁROS

II. RÁKÓCZI FERENC
MEGYESI KÖNYVTÁR
MISKOLC

Miskolc
1975/2

**BORSOD-
ABAÚJ-
ZEMPLEN
MEGYEI
IL. RÁKÓCZI FERENC KÖNYVTÁR**

Szerkesztőség:

Miskolc, Felszabadítók útja 11. Telefon: 37-521, 37-522

Borsod-Abaúj-Zemplén megye könyvtárainak folyóirata

1975. 14. évfolyam, 2. sz.

IL. RÁKÓCZI FERENC
MEGYEI ÉS VÁROSI
KÖNYVTÁR
Felelős szerkesztő:
SZABÓ GYULA

Kiadja: a Borsod megyei Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó: Veres Mihály

Borsod megyei Nyomdaipari Vállalat, Miskolc — 75 3952 1200

Felelős vezető: Szemes István

Üdvözet az Olvasónak!

Sok szép és kedves ünnepünk van már, hagyományok, melyek velünk nőttek és velünk hagyományozódnak eljövendő korokra. Kell az ünnep és a percnyi megállás, visszatekintés és erőgyűjtés. A könyvet és az olvasót köszöntjük, úgy, ahogyan egy hozzánk nagyon közelálló valakit köszöntenénk a születése napján. Minden esztendő májusának végén könyvsátrak jelennek meg utcáinkon, a zajos forgatagban meg-megállunk egy pavilon előtt, hogy az ünnep könyvei között megkeressük a nekünk szólót.

Írók országjárása, beszélgetések irodalomról, írott szóról, kötetbe zárt versek felhangzása ünnepi termekben — mind a könyvhetet jelentik. A könyv, az írott szó: mindennapi kenyerünk, hittel mondjuk és szolgálunk érte, hogy egyre többünk kenyere legyen. Napjainkban magasra csapnak a viták hullámai a könyv jövőjéről. A kimondott szó és az azonnal továbbítható kép századában keserű hangok szólnak a Gutenberg-galaxis leáldozásáról, arról, hogy az írott szó elveszíti jelentőségét. Szavahihető számítások szerint éppen az elkövetkező évtizedekben fog növekedni szerte a világon az írott szót értők és igénylők száma. Erős lehet a hitünk a könyvben, az idő neki dolgozik. Az élő szó, a vetített kép korában sem rakhatjuk a könyvnél biztosabb alapra az emberi tudás, műveltség hajlékát.

Nagy Lászlóval együtt valljuk, hogy: „költészet nélkül nem jut el az ember az eszményi jövőbe, amiről nemcsak a költők álmodoznak. Költészet nélkül csak fél-számnyú lenne az emberiség”. Életünk kiteljesedő értelméhez a könyvek, versek, legbensőbb világunkat megmutató drámai művek úgy tartoznak hozzá, mint madárhoz a levegő-ég, hogy szállni tudjon, maghoz a föld, melyben gyökeret ereszt, hogy örökítse magát jövőndő tavaszokra is.

A könyv ünnepén köszöntjük az írókat, könyveket, de mindenekelőtt üdvözet az olvasóknak, mert hisszük mindannyian — akik az olvasás terjesztésére szenteltük éveinket — Benedek Marcell igazságát: „Az író műve még nem készült el azzal, hogy megírták és kinyomtatták. Egy Rafael-kép sötét szobában, vagy a IX. szimfónia kottája olyan házban, ahol senki sem ért a muzsikához, vagy a ház lánya kuplékat dőnget a zongorán: halott kincs. Az irodalmi műbe is csak akkor költözik élet, ha van, aki el tudja olvasni.”

GYŐRI ERZSÉBET

Beszéljessünk a jó könyvről!

A Hazafias Népfront Országos Tanácsa és az Országos Széchenyi Könyvtár Könyvtártudományi és Módszertani Központjának az 1975. évben meghirdetett olvasási programja 90 értékes, jó könyvet ajánl az utóbbi 30 év magyar és világirodalmából elolvasásra.

A program elsődleges célja, olyan önművelő könyvbarát körök, művelődési közösségek életre hívása, ahol a könyv elolvasása egy jó beszélgetés vonzásában örömszerző, maradandó, ismeretgyarapító közösségi élménnyé válik. Segíteni akar a kezdő olvasóknak, a fiataloknak, a munkásolvasóknak, s azoknak is, akik az ismeretszerzés képességében fejlettek, s a tartalmas, összetett esztétikai élmény befogadására is képesek.

Mi, könyvtárosok, ha az ajánló programjegyzéket átbúvárkodjuk, s megértjük nemes célját, nem érezhetjük tehernek, többletmunkának a mozgalom feltételeit. Helyesen értelmezve, ez a mi munkánk lényege, a jól nevelő pedagógusával rokon, aki önmagának is magas mércét állít az önképzésben, s mindig kész folytonosan gyarapodó tudásanyagát átadni az olvasóknak. Ha úgy tetszik, ez a program segít a kiadom-beveszem kölcsönzés mechanizmusának feloldásában; olvasószolgálati munkánkat színesíti, gátolja a sajnos egyre inkább tapasztalható elidegenedés folyamatát. Az igaz, hogy sokszor ez a nagyon szép tájékoztató munka idő, erő és rátermettség dolga is.

Hogyan ismerje meg a könyvtáros a 90 könyvet?

Nagyobb könyvtárakban követhető a Szolnok megyei könyvtárosok gyakorlata: egymás között felosztották a 90 könyvet, s hetenkint tartanak könyvismertetést el-
sősorban egymásnak.

Talán járási szinten is megvalósítható, hogy legalább a főhivatású könyvtárosok egy hónapban egy alkalommal a járási könyvtárban összejöjjenek, s beszélgessenek a program könyveiről.

Veszprém megyében pl. a könyvtárosok részére meghívott előadóval módszertani bemutatót tartottak: „Hogyan kell egy műelemzést elkészíteni?” (A kiválasztott könyv az adott esetben Sánta Ferenc: Húsz óra c. regénye volt). Ugyanezt tervezik későbbi időpontban egy külföldi író könyvével is.

A könyvet akkor ismerjük meg igazán, ha több szemszögből is megvilágítva látjuk. Veszprém megyében minden könyvtárban külön ajánló polcon helyezik el a könyveket — ez egyébként nálunk, Borsodban is így van — de ott a kigyűjtött könyvek mellé kiteszik a róluk szóló ajánlott irodalmat is, cikkeket, tanulmányokat stb... Ez a gyakorlat nálunk inkább a kiállítások rendezésénél figyelhető meg.

Hogyan és mit tudunk nyújtani az olvasóknak a program sikeréért?

A nagyobb könyvtárakban, járási és városi könyvtárakban — természetesen csak akkor, ha a megfelelő anyagi alapot is elő tudják teremteni — előre megtervezett programsorozatot lehetne összeállítani a mozgalom könyveiről. Azt mindenki úgy állítaná össze, olyan formákat választana, amit meg is tudna valósítani. Pl.: tematikus előadások egybekötve könyvszemlékkel:

A II. világháború története regényekben:

I. Apitz: Farkasok közt védtelen; Bates: Jó széllel francia partra; Frank, A.—Rubinovicz, D. naplója; Illés Béla: Honfoglalás; Knigh: Légy hű magadhoz; Shaw: Oroszlánkölykök, stb...

II. Andrzejewski: Hamu és gyémánt; Karinthy Ferenc: Budapesti tavasz; Mailer: Meztelenek és holtak; Merle: Mesterségem a halál; Moravia: Egy asszony meg a lánya; Seghers, A.: A hetedik kereszt; Szimonov: Élők és holtak, Nem születünk katonának; Vercors: A tenger csendje, stb...

III. Cseres T.: Hideg napok; Nemeskürty: Requiem egy hadseregért, stb...

— Hogyan lát és érez a gyermek, a gyermekkor konfliktusai, eszményei:

Jevdokimov: Mese a városlakó Nyurkáról; Mátyás I.: Locsolókocsi; Polevoj: Egy igaz ember; Solohov: Emberi sors; Somogyi Tóth S.: Gyerektükör + Gabi; Varga D.: Fiúkfalva, stb...

A fent felsorolt könyvekből külön alcímekkel 2—3-at is ki lehet emelni, összefogni, vagy a kört bővíteni.

— Foglalkozásunk tárgya lehet egy angol, egy magyar, egy orosz háborús regény összehasonlítása. Különböző társadalmak mindenkori emberei hogyan élik át a háborút, személyes sorsok, világváltozások, nemzedékek sorsának bemutatása.

— A formák komplexitásával nagyobb hatást érünk el. Pl.: könyv- és film-ankét Mátyás Iván Locsolókocsi c. műve alapján, az író és a rendező részvételével. Itt említtem meg, hogy más mai szerző könyvének ankétját is megszervezhetjük az író személyes részvételével: Pl. Doboz Imre: A tizedes meg a többiek (filmvetítéssel vagy anélkül); Kiss Dénes: Súlyosidő (ifjúságnak, vagy akár a 8. ált. isk. tanulónak); Moldova György: Sötét angyal; Somogyi Tóth Sándor: Gyerektükör + Gabi; Varga Domonkos: Fiúkfalva; Fekete Gyula: Az orvos halála (filmvetítéssel vagy anélkül); Galgóczi Erzsébet: Pókháló (filmvetítéssel vagy anélkül); Jókai Anna: 4447.

— Rendhagyó irodalomórákat tarthatunk, rendezhetünk az iskolában és a könyvtárban. Ezt tervezik Mezőcsátón, ahol Lengyel József: Igéző és Fejes Endre: Rozsdatemető c. regényéből — a gimnáziumban kötelező olvasmányok — könyvismeretet tartanak, s egyúttal propagálják az olvasómozgalmat is.

— Osztályfőnöki órák a könyvtárban. A könyvtáros a könyvtár-népszerűsítésen túl az olvasási programot is ismerteti, s azonnal egybekötheti ezt az alkalmat könyvismeretével és könyvismeretével;

— Szocialista brigádgyűlésen ismertetik az olvasási programot Encsen és Mezőcsátón. Jó gyakorlat a sátorlajújhelyi, ahol a könyvtárban jönnek össze a szocialista brigádok, s a könyvtáros ott ismerteti az olvasási programot.

A szocialista brigádok kulturális vállalásaira való hivatkozással, a mozgalomba való bevonásukkal új munkásolvasókat nyerhetünk könyvtárunknak.

Mezőkövesden és Mezőcsátón, különös tekintettel a munkásokra, a könyvtár közvetlenül a munkaidő letelte után szervezett sikeres író—olvasó találkozókat az üzemekben. Ezt a gyakorlatot javasoljuk a programból szervezett irodalmi összeállítás-sal, vagy egyéb műsorral is.

Ezek után felmerül a kérdés, mindezt ki csinálja, ki legyen a vitavezető, ki mondja az összekötő szöveget, stb?

Sok esetben leleményességünkön múlik a megoldás. Kapcsolataink itt is döntőek: TIT-előadókkal, irodalom szakos tanárokkal, egy-egy képzett, művelt és rátermett olvasóval megbeszélhetjük a közreműködés feltételeit. A jó könyvtáros eb-

ből a körből magát sem zárja ki. Biztosra veszem, ahol gimnázium működik, 4—5 gimnazistát meg lehet nyerni, hogy egymás közt a könyvtáros jelenlétével könyvismertetést vállaljanak.

A javasolt témák és ötletek mellett a módszertani útmutatóval bővített könyvjegyzék változatos lehetőségeket kínál az olvasókkal való foglalkozásra, az együttes élményszerzésre az olvasás által, a könyvismeret feldolgozására, mely fogalmakat nyugodtan használhatják könyvtárosaink a riasztóbb és szigorúbb „beszámolás-beszámoltatás” helyett.

Egy-egy rendezvényre a benevezett olvasóknak névre szóló meghívókat küldjünk, hiszen érezniük kell, hogy a könyvtárnak is fontos az ő örömük, műveltségük gyarapodása.

Mivel a jubileumi olvasási program egy új formájú olvasómozgalom, nem tartjuk lényegesnek az olvasók pontozásos teljesítménymérését sem, természetesen, ha egy könyvtár így értékeli, nem szólunk ellene. A könyvtárosok pontozás nélkül is tudják, kik az aktív, gondolkozó olvasók, a könyvtáros tárgyilagos értékelése a döntő.

Az alapvető cél a fontos, a művek élményvilágának elmélyítése azok feldolgozása által. S ha közösségek nem is jönnek létre, de a 90 könyv forgalomban van és olvassák, az már a célhoz vezető utat jelenti.

Ha jutalmazásra tudunk könyveket biztosítani, jó, ha már évközben is jutalmazunk, így ösztönző erővé is válik a mozgalom érdekében.

Egy dologra hívom még fel a figyelmet, a könyvajánlásban csak egy engedmény tehető. Ha a szerzőnek az adott könyve nincs meg a könyvtárban, akkor más művével helyettesíthetjük, de a programban nem szereplő író művével nem. Természetesen más könyveket ajánlhatunk, de a rendezvényeken csak a 90 könyv szerepelhet, meggyőződünk csak a 90 könyv, illetve a választott 6 könyv elolvasásáról kell.

Az év folyamán szerzett tapasztalatokra még visszatérünk.

Fábián Zoltán mozgalmat indító soraival fejezem be gondolataimat: „Az irodalomnak, művészetnek egyetlen mágikus tartalma maradt: az ember. Meg kell értenünk önmagunkat, meg kell találnunk önmagunk megismerésének kútfőit ezen a végtelenbe repített földgolyón. ...napról napra meg kell újítanunk önmagunkat, újabb és újabb ismeretekkel kell gyarapítanunk egyéniségünket.”

Kívánjuk könyvtárosainknak, hogy ehhez a hasznos és szép szellemi munkához minél több olvasót tudjanak megnyerni!

HUBAY ÁGNES

Március 25-én Kopácsy Margit író-nővel találkoztak az olvasók Mezőkövesden és Mezőnagymihályon. Mindkét találkozó gazdag élményt nyújtott a jelenlevőknek. A könyvtombolán több mint 1000 forint értékű könyv került a résztvevők birtokába.

A szerencsi járás területén ebben az évben öt új könyvtáros kezdte meg működését. A tokaji, szegilongi, megyaszói, bodrogkeresztúri és újcsalánosi könyvtárosok munkájához sok sikert és jó eredményeket kívánunk.

Táj költővel, mögötte hegyek

E táj
linó-metszetében
a célok vézna karcolások
kapaszkodnak mint vékony gallyak
és már a végüket is látod
(Kalmár László)

A Gömör-szepesi Érchegység keleti lábánál vagyunk, de a helyiek a domborzati térképen iskolásan komolykodó nevét Gallyaságra szelídítették, s ha belőle egy részlet is fontos, mint itt, úgy alakjáról Hármashegynek nevezik.

A táj a Boldva völgye, amelyet az Árpádok korabeli templomokkal és kúpokra települt középkori városkákkal jegyzett el magának a történelem.

A hegyek kis teret szorítottak a folyóknak és a folyó is fukaron mérte a határokat. A kisebb tér pedig a falvakat terelte közelebb egymáshoz és azokban is összébb a házakat, s így melegebbé tette az otthonokat.

Táskámban a táj képeskönyvével, indultunk a költőhöz. Vittük persze a költő verseskötetét is, amit a táj tényvázlatának is tekintünk, hogy a benne hivatkozott képek elevenjét a valóság elevenjéhez mérjük.

Mondtuk, a táj szelid hódító, otthonosságával ejti rabul az utast, s ha őt igen, nyilvánvaló, hogy a költőt, aki a táj fia, otthonában kell felkeresni, hegyei között, melyekről benső barátsággal szól:

Apró ország
csöpp anya
szemnyi asszony
itt még a dombok is hegyek
hadd nőjek e kisdéd magasan
azzá én is: mi lehetek
(Apró ország)

A hegyek
egy darab eget
emelnek a válluk felett
ez az én hazám világom:
mint egy óriási lábnyom
(A hegyek)

Mindig erről az óriási lábnyomról ír verset, a lábnyom természetrajzáról, s arról, ami vele itt belül megesik, — ritkán, csak ha fordulatai kivetik otthonából, vagy ha könyvélménye kényszeríti rá — másról.

És mégsem tájköltő, ha fákról ír, vagy madarokról, nyilván minden más táj fája és áthúzó madárcazata tárgya költészetének.

A faluban az iskolává rangosult hajdani kiskastély nevelői lakrészében lakik „méterhuszas” falak között annyi otthonossággal, melyet csak egy otthonnal dédelgető táj adni tud.

Jó ideje aggódva figyelem a könyvtári forgalomban: aktuálisak-e korunkban a költők? Divatregények, bestsellerek áradatából képes-e, akarja-e az olvasó öt—tíz percét elszakítani, hogy költő magánbeszélgetésére odafigyeljen. Fordul-e felénk a közfigyelem ma is, mint az írott költészet nagy pillanataiban? Keresi-e munkájukban az olvasó és értő közönség azokat az elemeket, amelyek az ő gondolatai, a vágyakat, amelyek az ő vágyai? Ha megtalálja, elismeri-e sajátjának, s a felismerés nyomán népszerűvé tud-e válni a költő?

Költőnket felismerték és elismerték, sok sok író—olvasó találkozó és a József Attila-díj is bizonyítja.

Közismert arcképénél is jellemzőbb vonása a zavarba ejtő szerénysége, amely csak verseiben nyílik vallomássá, magánbeszélgetésben félszeg mosoly mögött búvik. Kicsit csodálkozik az elismeréseken, arra tán büszkébb, hogy közben — ez mégis a fontosabb — példás családapa.

Szibériai repülőútja során már lefelé a moszkvai állomáson, a lépcsőn araszoló utasok közül kiválasztotta őt Salinov elvtárs írószövetségi titkár, aki azelőtt nem is látta, s kérdezte:

— Te vagy Kalász, a költő?

— Az. De honnét tudja?

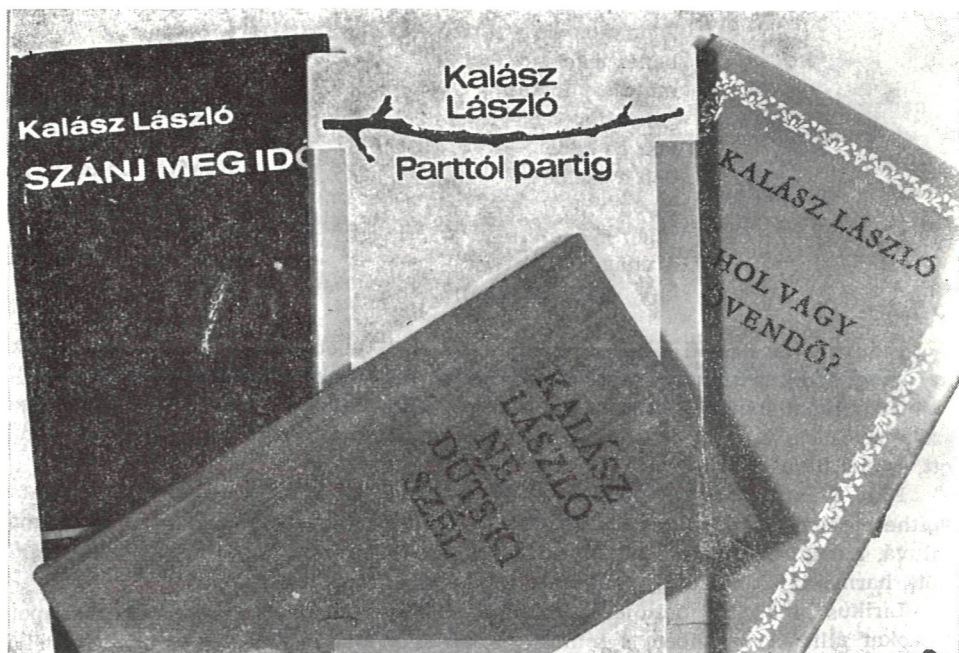
— Hát, úgy nézel ki.

És valóban, hogyan is néz ki a költőnk? Arc, mosollyal, túl a negyvenen, olyan vonásokkal, amelyek szinte egybeesnek verseivel. Kötetei ismeretében szinte testi valójában is ismerősség válik olvasói előtt. Most szerénységét is legyőző bátor mosolyával mutatja a tanítókertben „tizenöt liter pálinkát” is termő hét szilvafáját és a szirmai terhével most viaskodó spanyolmeggyét. Iskola-háza előtt számtalan versébe beletopogó, lubickoló libáknak hét kis sárgapihés unokahúgát pásztorolja egy szelíd tojó a fűvek hónaljában termő gyenge hajtások felé. Itt ismerem meg sorra költői anyanyelve ősképeit.

A gyermekkori ősképek elevenjétől lehetetlen elszakadni. Legősibb ámulatai lehettek a madarak, a mindenféle szárnyasok. Az első kötetétől a mostani negyedikig folyton beleszállnak a versekbe könnyed ívű szárnyalásukkal. S mily sok idő múlva adatott meg neki, hogy maga is magasból pillantson a földrajzzá zsugorodó tájra:

madarakban emlékezem
vércse vijjásba ütközöm

írja negyedik kötetében, nyilván az ősképre való első csodálkozása ámulatával. Gondjai ha vannak, és miért ne lennének, azok is megjelenhetnek madaras áttételen:

kárognak dolgaim mint varjak
 fácánként rikácsolnak
 megszürkülnek verebökké
 kapkodnak mint a cinegék

száll a harkály kopogtatni
 orvoslani szívem hátát
 (Bokron havon és úton át)

Versei mind rövid osztatú, egyetlen leheletnyi párával kimondható sorokból állnak össze. A lélegzés természetes ritmusa versei saját ritmusát is adják olyanformán, hogy a központosítást elhagyja.

Tizenhét éve tanít a faluban, és jár hetente beszámolni Apához, aki útőr volt és arra büszke, hogy tanító a fia. Ő meg arra, hogy a mai útőrök — találkoztunk velük — felpillantva a kocsira köszöntik őt. Ő pedig visszakiált: — kívánok Józsi bácsi!

A második osztályt vezeti rendszeresen. Mindez évről évre megadja neki a pedagógus siker jóérzését, közvetlenül látja munkájának eredményét. Délután és esténként órákat ad a felnőttoktatásban. Éjjel hálófülkéjébe benéz az elnémult iskolaudvar sudár topolyája:

Ablakhoz áll
benéz a fa
mindjárt fölkap
gallyaiba
viz az égbe
dob a szélbe
topog
rálép gyökerére
a világ

(Ablakhoz áll)

Indulatai természeti képek áttételein keresztül jelentkeznek. Erős valóságérzékkel kapcsolódik a természethez, s ha verset ír, nem leckét mond fel.

Nem tudni hány beérkezett író, költő él és ír falun, és közülük hány érzi ezt száműzetésnek. Ő nem. Ha sorsa mégis városra szólítja rövid tartózkodásra, idegen ott, és siet haza az ismerősen otthonos világba, falujába.

Nála a paraszti lét és környezet nem halvány emlékkép, amire a vers indulatát építheti. Szeme előtt változott az a falu, — amelyből indult és ahol dolgozik — mai faluvá, amelynek erkölcsi, etikai arcát mindég maga előtt látta, érezte. Vele fejlődött, harmóniájuk mindvégig zavartalan volt, egymásra hasonlítanak.

Lírikus alkat, aki belsőjéről, melyet környezetéhez mér, folyamatosan állapotrajzokat állít ki verseiben, s mindig az aktuális pillanat és környezete ihletéből alkot.

Ma talán ez azért is fontos, mert az ember és a természet megbolydult harmóniájában, a technikában szédülő, bizonytalan mozgású emberrel újra felfedeztetni a természet hétköznapi csodáit. Ezzel tud újat nyújtani költészete a mai társadalom számára.

B. TÓTH LAJOS

Hazánk felszabadulásának 30. évfordulója tiszteletére a cigándi községi könyvtár szavalóversenyt hirdetett az általános iskolai tanulók részére. A verseny lebonyolítására április első napjaiban került sor, ahol a költészet napjáról is megemlékeztek. A művelődési ház ifjúsági klubjával közösen irodalmi vetélkedőt is szerveztek „Költészetünk nagyjai” címmel. A vetélkedőre 25 fiatal nevezett be, a legjobb versenyzők könyvtalomban részesültek.

Mezőkövesden április 24-én nagy sikerű író—olvasó találkozót rendeztek Örkény István József Attila-díjas íróval, — a „Rádió Könyvklubja” keretében. A közel ötszáz főnyi hallgatóságnak Kálai Ferenc, Pápai Erzsébet és Ráday Imre színművészek tolmácsolták az író műveit, gondolatait. A műsort Czigány György vezette. A találkozó befejezésé-ként könyvtombola volt, amelyen több mint 2400 forint értékű könyv talált gazdára az író és a műsorvezető műveiből.

Dr. Uhlmann Aladár nyugdíjba vonult

Negyedszázadot meghaladó kiemelkedő könyvtári működés után 68 éves korában nyugdíjba vonult dr. Uhlmann Aladár, a bányászati és kohászati szakirodalom tudományos osztályozásának nemzetközileg elismert szakértője és művelője. A Nehézipari Műszaki Egyetem Központi Könyvtárának munkatársai, a Selmeci Műemlék-könyvtár dísztermében búcsúztak Uhlmann Aladártól, akit emlékül legújabb művének díszkötéses példányával, s egy nemes veretű ötvös-tállal ajándékoztak meg.

Dr. Zsidai József igazgató a következőket mondta:

Barátaim!

Nem az a tisztem, hogy kedves munkatársam, kedves barátom számára megkönnyítsem azokat az órákat, azokat a napokat, amelyeken Ő most áthalad élete eme nehéz szakaszában. De tizennégy évi együttlét és közös munka alapján nem tudok visszafojtani néhány gondolatot.

Miként a mérnök, ki a kört szeretné
megmérni, töpreng, hogy titkába lásson,

Csüggedtem volna, lankadt képzelettel,
de folyton-gyors kerékként forgatott
vágyat és célt bennem a Szeretet,
mely mozgat napot és minden csillagot.

MEGYEI ÉS VÁROSI
KÖNYVTÁR
MISKOLC

Uhlmann Aladár és Zsidai József igazgató a búcsúztatáson. (Fotó: Mycko Tibor)

Minthogy magam törpe vagyok ahhoz, hogy Uhlmann Aladár lényét a törékeny érzékenységében megbúvó és ott feszülő hatalmas szellemi energiát megidézzem, Dante nagyszerű művének a Divina Comedia utolsó énekének néhány sorát vettem ide, mondanivalóm színbóluaként. A kemény munka volt jellemző arra a negyvenöt esztendőre, amit a mai napig aktív munkában töltött. Kemény tant adott, mint a szikla mindig, ha valamihez nyúlt. Nyugtalanul töprengett, mint a mérnök, aki a kört akarta megmérni. Töprengve akarta tudni, hogyan egyesülnek szintézissé a parányi elemek.

Nem csüggedt lankadt képzelettel, amikor 1929-től 20 éven át a jogi pálya göröngyös útját rótt. Negyvenéves elmúlt, amikor a könyvtáros szakma fogadta őt. Új mezőn indult, újult erővel. Tanult, alkotott, tisztázott számos olyan kérdést, amely megragadta fogékony szellemét. Ezt tanúsítja az a 8 önálló kötet, két társ-szerzős könyv és tucatnyi tanulmány, amelyet eddig alkotott. Ezt tanúsítja az a nemzetközi elismerés, amely a Nachrichten für Dokumentation c. rangos frankfurti szaklap és a londoni Library and Information Science Abstracts hasábjain nyilvánult meg kiváló munkatársunk érdemes munkái iránt. Ezt tanúsítja az az ausztrál levél, amely a közelmúltban legújabb könyve iránt érdeklődött, amikor az még nyomdában sem volt. A szakmában, különösen az Egyetemes Tizedes Osztályozás fejlesztésében, értelmezésében és alkalmazásában szerzett kimagasló érdemeket, tisztelte 1966-ban a művelődésügyi kormányzat Szocialista Kultúráért kitüntetése. A szép ívű könyvtárosszá, mint életmű a Szabó Ervin Emlékérem, e magas kitüntetés odaítélésében emelkedett kikezdehetetlen rangra. Huszonkét évi egyetemi szolgálatot minősített nagyszerű értékű az egyetem alapítása 25. évfordulóján elnyert jubileumi emléklapok.

A leglényegesebb mozzanatok kiragadásával is milyen sokat mondtam, mennyi erőfeszítést, mennyi tettet, mennyi nagyszerű eredményt jelentettem meg. Pedig nem is szóltam a fiatalok nevelésében megélt sikerekről és tiszteletet keltő türelemről, azokról a szál virágokról, amelyekkel időnként asszonyainknak kedveskedett, nem szóltam az élményekről, amelyekben nekem volt részem a sok kellemes és tartalmában élvezetes beszélgetés során.

Kedves Aladár!

Most, amikor pihenést javasolunk, ismételten tudatosítjuk Benned, hogy ezen a pályán maradandó érdemeket szereztél már eddig, mindent elértél, amit e szakma adhat. De könyvtárunk és a szakma dicsőségére megadtál mindent, amit tudtál.

Pihenést javaslunk, de nem teljes pihenést. Az idő felezését tanácsoljuk: osztását munkára és pihenésre. Dolgozz, alkoss tovább! Éljenek Benned Picasso, Russel szavai és lebegjen Előtted az ő példájuk, mely szerint a hosszú élet titka az alkotó munka. Mi most itt biztosítunk arról, hogy ebbeli törekvéseidet a jövőben töretlenül támogatjuk.

Kívánjuk, hogy szerető feleséged, gyerekeid, unokáid és mindannyiunk örömeire jó egészségedben, erőben, új tervek valóra váltásával élj meg nagyon hosszú életet.

Az itt jelenlevők nevében egy szépmívű bronztalat nyújtok át emlékül. Jelképezze ez a bronzanyag összetartozásunk és barátságunk szilárdságát. Nemes veretű díszítése jelképezze együttműködésünk legszebb mozzanatait!

A magam nevében legújabb könyved első, díszkötésbe foglalt példányát nyújtom át. Örömmel teszem ezt, mert nagyra értékelem ezeket a Hozzád irányított dantei szavakat:

„de folyton-gyors kerékként forgatott
vágyat és célt bennem a Szeretet
mely mozgat napot és minden csillagot!”

zs. L.

✱

Uhlmann Aladár életművének vázlatát lapunk 1973. évi 3. számában — Szabó Ervin-emlékéremmel való kitüntetése alkalmából — közöltük.

Április 19-én országos diákpolitikus-vetélkedőt rendeztek a Nehézipari Műszaki Egyetem központi könyvtárában.

✱

Balogh Béni ifjúsági író, megyénk születő április 15-én Tiszakesziben találkozott fiatal olvasóival. A rendezvényen sok-sok kérdés hangzott el az irodalomról, a néphagyományokról, mondakin-csekről. A találkozó igen jó hangulatban zajlott le.

✱

A szerencsi járási könyvtár és a művelődési központ szervezésében április 11-én Taktaharkányban munkaértekezletet tartottak a főhivatású és részfoglalkozású könyvtárosoknak, népművelőknek. Az előadók a könyvtári munkaterv-készítés tapasztalatairól, a művelődési intézmények költségvetéséről és gazdálkodásáról szóltak.

✱

Dr. Drahos Istvánné osztályvezetőt január 1-i hatállyal a Műszaki Egyetem könyvtárának igazgatóhelyettesévé nevezte ki az egyetem rektora.

Putnokon április 21-én a járási könyvtár és a művelődési ház közös rendezvényeként sikeres előadói estet tartott Szirtes Ádám színművész.

✱

Sajóvelezd község olvasói 1975. első negyedévében birtokukba vették a szépen berendezett és felújított könyvtárat. A korszerűsítést a községi tanács és a járási könyvtár közös erővel oldotta meg.

✱

A mezőcsáti járási könyvtár munkatársai a művelődési központban működő KISZ-klub tagsága részére rendszeresen tartanak könyvismertetéseket, irodalmi, történelmi tárgyú előadásokat. Ennek eredményeként sok új KISZ korosztálybeli fiatal iratkozott be a könyvtárba. A klubtagok részére április 29-én Serfőző Simon költővel szerveztek találkozót.

✱

A Vietnami Demokratikus Köztársaság felsőoktatási miniszterének vezetésével műszaki felsőoktatási delegáció látogatta meg a Nehézipari Műszaki Egyetem központi könyvtárát.

Az Olvasó Munkásért mozgalom értékelése a B.-A.-Z. megyei tanácsi közművelődési könyvtárakban

Az Olvasó Népért mozgalom már eddig is sokat tett az olvasási kultúra fejlesztéséért, az Olvasó Munkásért mozgalom meghirdetésével hosszú távú útjának újabb határkövéhez érkezett.

A pályázati felhívás a tanácsi és szakszervezeti közművelődési és a szakmunkásképző intézeti könyvtárakhoz szólt, szenteljenek fokozott figyelmet a szocialista brigádok tagjaira, szakmunkástanulókra, ifjűmunkásokra, valamint a bejáró munkásokra, szálláslakókra, szakmai és világnézeti fejlődésük elősegítése céljából.

Könyvtáraink a mozgalom célkitűzéseit és törekvéseit munkájukba építve eddig is magukénak érezték, tudván azt, hogy egy hosszú, fejlődési folyamatban mindennap tenni kell azért, hogy igazi olvasó nemzetté váljunk, s társadalmunk minden rétege értse is, mit jelent a műveltség, és akarja is azt megszerezni.

A pályázati felhívás túl általános szövegezéséből a fő cél — a könyvtárak mozgalmi munkája a munkás olvasókért — világosan kitűnik, ezért eredményeink szám-bavételekor elsősorban a fő célkitűzés megvalósítását tartottuk szem előtt, természetesen figyelembe véve a különböző terepeket.

Tudnunk kell azt is, hogy a tanácsi közművelődési könyvtári hálózat munkája és tevékenysége, munkásolvasó-szervezési nehézségei nyilvánvalóbbak a szakszervezeti hálózaténál. Működési területünk nem gyárak, vállalatok és üzemek, de falvak, kis és nagy községek, szétszórott települések, városok. Nem izolált egységek munkásait, hanem a lakosságot szolgálják. Egy mércével mérni eredményeinket nem lehet. Mi a csekélyebb és kevésbé látványos sikereknek is nagyon örülünk.

Bár a pályázatnak — meghirdetői a Hazafiás Népfront Országos Tanácsa, a Művelődésügyi Minisztérium és a Szakszervezetek Országos Tanácsa — határidőt szabtak (1974. április 4.—1975. április 4.), ezt a munkát nem lehet és könyvtáraink nem is hagyják abba.

Rendkívül kevés volt a kifutási idő, a pályázatok zömmel júniusban futottak be, a nyár nem alkalmas az olvasótoborzásra, s Borsod megyében az őszi esőzések akadályozták a betakarítási munkákat, minden épkézláb ember a földeken, s Tokaj-Hegyalján volt a termést menteni. A mi munkánknak mindez nem kedvezett. Mindössze három-négy hónap tartalmatlan könyvtári munkája, s könyvtárosi erőfeszítése a számba vehető tényező a mozgalom értékelésénél.

Megyeinkben tizenkét tanácsi közművelődési könyvtár nyújtotta be pályázatát,

a B-típusú

Kazincbarcika,
Mezőkövesd és
Szerencs,

a C-típusú

Abaújszántó,
Felsősolca,
Nyékládháza,
Sajókeresztúr,
Sajószentpéter,
Szirmabesenyő,
Tarcal,
Tiszalúc és
Tokaj.

Időközben egy könyvtár, a tarcali lemorzsolódott, kettő pedig, a szerencsi és a tokaji könyvtárak nem érték el a kívánt szintet, így nem kerülhettek a megyei zsűri elé.

Többszöri helyszíni vizsgálódásaink, kiszállásaink során figyelemmel kísértük:

- a könyvtárak tárgyi és személyi feltételeit, adottságait, lehetőségeit,
- a kapcsolatrendszert: üzemek, vállalatok szocialista brigádjaival — főleg ott, ahol szakszervezeti könyvtár nem működött —, a szakmunkásképző intézetekkel, a bejáró munkásokkal, a munkásszállásokkal, a KISZ-szervezetek ifjúságmunkásaival, nyugdíjas munkásokkal stb.
- a könyvtári nyitva tartási időt,
- az állományalakítást, a szak- és szépirodalom, a népszerű, ismeretterjesztő művek arányának tervezését,
- a gyűjtemények rendezettségét,
- a tájékoztatást szolgáló eszközök mennyiségét és minőségét,
- s nem utolsósorban a munkásolvasók arányának és számának növekedését, alakulását.

A felsorolt szempontokon kívül minden esetben mérlegeltük a könyvtáros ügyszeretetét, felkészültségét, rátermettségét, s azt a többletmunkát, aminek számokkal is mérhető eredményei ma már nyilvánvalóak. Éppen ezért még most is fájjaljuk, hogy menetközben semmiféle központi érdeklődést nem tapasztaltunk, támogatást nem kaptunk a mozgalom munkáját illetően.

Borsod-Abaúj-Zemplén megyéből 12 könyvtár, ebből 5 tanácsi, 5 szakszervezeti, 1 műszaki (Diósgyőri Gépgyár Műszaki Könyvtára) és 1 szakmunkásképző intézeti könyvtár (Kazincbarcika) került a fővárosi, központi zsűri elé.

Felterjesztett tanácsi könyvtáraink B-típusú kategóriában: a mezőkövesdi Városi-Járási Könyvtár és a kazincbarcikai Városi Könyvtár, C-típusú kategóriában: a sajószentpéteri, a sajókeresztúri és a felsőszolcai községi könyvtárak.

Élen jártak a szocialista brigádokkal való foglalkozásokban Mezőkövesd és Sajószentpéter. Kis könyvtári letétek alapításával különböző üzemekben, vállalatoknál, helyben szolgálta a munkások könyvtári ellátását Mezőkövesd, Kazincbarcika. Sokrétű propagandamunkával és az egyéni ráhatás legjobb módszerével sok munkásolvasót szervezett Felsőszolca és Sajókeresztúr.

Az országos értékelési sorrend birtokában — a Hazafias Népfront Országos Tanácsánál, Budapesten 1975. április 25-én osztották ki ünnepélyesen a pályázat díjait — büszkéek is és szomorúak is vagyunk.

Büszkéek, mert a 20 fő I. díjas könyvtáros között ott van Papp Attila, a kazincbarcikai Városi Könyvtár igazgatója, a 40 fő II. díjas egyike Szendrei Albinné, a mezőkövesdi Városi-Járási Könyvtár olvasószolgálatának vezetője. Két könyvtárunk III. díjat szerzett: a kazincbarcikai Városi Könyvtár és a mezőkövesdi Városi-Járási Könyvtár.

Szomorúak, mert községi könyvtáraink lelkes és odaadó munkáját nem követte országos elismerés.

Itt, ezen a fórumon mondunk köszönetet minden benevezett könyvtárunknak, különösen Sajószentpéter, Sajókeresztúr és Felsőszolca könyvtárosainak, abban a biztos tudatban, hogy munkájuk az olvasó munkáért nem volt és ma sem hiábavaló.

HUBAY ÁGNES

Megállapodás a Borsod megyei KISZÖV elnöksége és a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár együttműködéséről

Készült: az MSZMP KB 1972. novemberi ülésének, a munkásosztály politikai, erkölcsi és anyagi megbecsülésével kapcsolatos állásfoglalása, valamint a közművelődés fejlesztésének feladatairól hozott 1974. márciusi KB. határozat alapján, a munkásművelődés ügyének könyvtári eszközökkel való elősegítése érdekében.

Az együttműködés főbb célkitűzése:

Az ipari szövetkezeti munkásság széles rétegeinek a bevonása a könyvtár-használók táborába, megkülönböztetett figyelemmel a szocialista brigádok tagjaira, az ifjómunkásokra, a továbbtanuló dolgozókra, biztosítva számukra a tanulás, a permanens önművelés, az ideológiai és a szakmai tájékozódás lehetőségeit és feltételeit.

Együtt kívánunk működni az alábbiak szerint:

A II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár vállalja:

1. Könyvtárlátogatásra hívja a szocialista címért küzdő brigádtagokat. A csoportos látogatás résztvevőinek bemutatja a könyvtárat, tájékoztatást ad szolgáltatásairól. E lehetőségek biztosításával felkészíti a látogatókat a könyvtár-használatra, hogy az egyéni művelődésnek ezt a formáját akár a megyei könyvtárban, akár a város és a megye bármely más könyvtárában igénybe vehessék.
2. A könyvtár rendezvényeire irodalmi estek, író— és szakíró—olvasó találkozók, ankétok, kiállítások, stb.) meghívja az érdeklődő munkáskollektívákat, a szocialista brigádokat, a társadalmi- és tömegszervezeteket. Kívánságra az egyes szövetkezetekben is vállalja a könyvtár hasonló rendezvények szervezését.
3. Felkérés alapján a politikai és társadalmi ünnepekhez magnószalagon műsor összeállítást készít.
4. Szakirodalmi tájékoztatást nyújt a szövetkezet vezető beosztású dolgozóinak a könyvtár kiadásában folyamatosan megjelenő Tájékoztató jegyzék megküldésével. Kívánságra irodalomkutatót végez, mely alapján könyv-, illetőleg cikkbibliográfiákat állít össze.
5. Helyet ad a könyvtár kiadásában megjelenő Borsodi Könyvtáros c. folyóiratban a szövetkezetek közművelődési kérdéseivel foglalkozó publikációknak.
6. Bejelentett igények alapján az általános iskola esti és levelező tagozatán tanul munkások részére szaktárgyi konzultációs lehetőségeket biztosít.
7. Letéti könyvtárakat létesít azokban a szövetkezetekben, amelyekben az igények és a feltételek adottak. A működő szövetkezeti könyvtárakat szakmai-módszertani gondozásban részesíti.

A KISZÖV elnöksége vállalja:

1. A megye területén működő életképtelen szövetkezeti könyvtárak megszüntetését szorgalmazza. Ezen könyvtárak szépirodalmi és ismeretterjesztő anyagát átadja a területi tanács könyvtárának. Ugyanakkor ezek a tanács könyvtárak kielégítik a terület szövetkezeti dolgozóinak könyvtári igényeit.

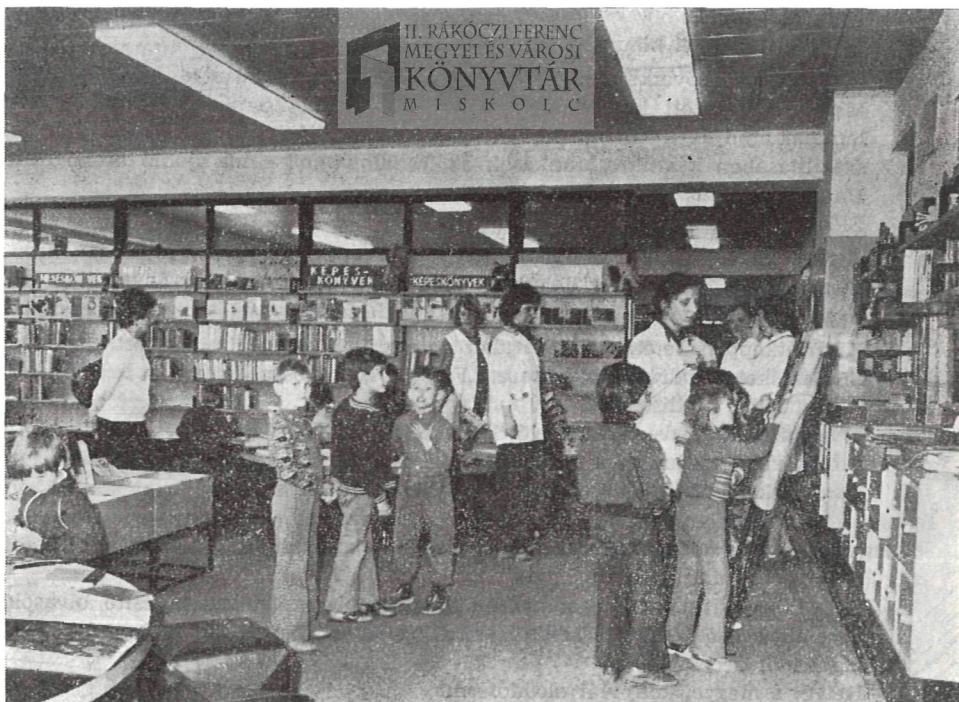
2. 1975-ben 15 000 forinttal támogatja a tanácsi könyvtárak könyvbeszerzési keretét, melyet felhasználásra egy összegben átutal a II. Rákóczi Ferenc Könyvtárnak. Anyagi támogatását a következő években is hasonló összegben biztosítja.
3. Szorgalmazza, hogy az egyes szövetkezetek a megyében anyagi támogatást biztosítsanak a tanácsi könyvtáraknak.
4. Biztosítja, hogy az Ipari Szövetkezet c. lapban a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár elhelyezze a könyvtárnépszerűsítő rölapjait. A továbbiakban pedig rendszeresen helyet biztosít a könyvtárhasználat, az irodalommal, az olvasással kapcsolatos publikációknak.

Jelen együttműködési megállapodás elvi, keretjellegű. Keresve az együttműködés további formáit és területeit, a keretmegállapodás célkitűzéseinek megvalósítására évenként konkrét feladattervet készítenek. Annak végrehajtását minden év januárjában értékeli.

Miskolc, 1975. február hó 18.

KOLTAI ZOLTÁN s. k.
KISZÖV-elnök

HUBAY LÁSZLÓ s. k.
a II. Rákóczi Ferenc
Megyei Könyvtár igazgatója

A megyei könyvtár gyermekkönyvtárában (Fotó: Bucsi)

A Borsod megyei KISZÖV elnöksége, és a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár közötti együttműködési megállapodás alapján készült 1975. évi munkaterv

Az év folyamán az alábbi közös feladatok megvalósítását tervezzük:

1. Előadói estet rendezünk Miskolcon és Sátoraljaújhelyen
Keres Emil színművésszel a szövetkezeti dolgozók részére.
Határidő: szeptember második fele.
A miskolci rendezvény helye: a megyei könyvtár előadóterme.
2. Megszervezzük a szövetkezetek szocialista brigádjainak szellemi vetélkedőjét
több fordulás rendszerben.
A vetélkedő témája: politikai, mozgalmi élet, történelem, irodalom, zene.
A forgatókönyv és a költségvetés elkészítésének határideje május 30.
A vetélkedő első fordulójának határideje: október hó.
A megyei vetélkedő (döntő) helye: a megyei könyvtár előadóterme.
3. A szövetkezeti bizottság elnökei részére könyvtárlátogatást szervezünk a megyei könyvtárba. A könyvtárlátogatás alkalmával az olvasómozgalom helyéről, szerepéről, a munkahelyi művelődés kérdéseiről tájékoztató előadást tartunk.
Határidő: április hó.
Előadó: a megyei könyvtár igazgatója.
4. A miskolci szövetkezetek szocialista brigádvezetői részére könyvtárlátogatással egybekötött konzultációt szervezünk a munkásművelődésről. Ez alkalommal átadjuk a szocialista brigádok képviselőinek a megyei könyvtár összeállításában készülő „Munkások az irodalomban” című ajánló bibliográfiát.
Határidő: május hó.
Előadó: a megyei pártbizottság munkatársa.
5. A keretmegállapodásnak megfelelően a könyvtár egyéb rendezvényeire is meghívjuk a szövetkezet dolgozóit, továbbá a könyvtár kiadványaiból a megfelelő példányszámot eljuttatjuk a szövetkezetek vezetőihez és dolgozóihoz.
6. Kísérletképpen letéti könyvtárakat szervezünk az alábbi szövetkezetekben:
 - a) a miskolci Fodrász Szövetkezet „Figaró” klubjában
határidő: április hó
 - b) a miskolci Vízvezetékszerelő Szövetkezetben
határidő: május hó
 - c) a miskolci Méreteg Ruházati Szövetkezet klubjában
határidő: június hó
7. A letéti könyvtárakban megszervezzük a felszabadulás 30. évfordulójára indított olvasómozgalmat („Olvasási program”).
Ehhez biztosítjuk a megadott irodalmat, s a feltételeket teljesítő olvasókat december első felében irodalmi estre hívjuk és könyvjutalomban részesítjük.
Határidő: december 15.
Helye: a megyei könyvtár előadóterme.

8. A keretmegállapodást és az 1975. évi munkatervet a Borsodi Könyvtáros 1975. évi 2. számában teljes terjedelmében közöljük.

A munkaterv végrehajtásáért felelős:

- a KISZÖV részéről Gálos Imre,
- a könyvtár részéről Urszin Sándor.

Miskolc, 1975. február hó.

(Szerkesztői megjegyzés: A megállapodást, valamint az 1975. évi munkatervet a KISZÖV elnöksége 1975. április 16-án megvitatta és jóváhagyta.)

CSONGOR LIPÓTNÉ, az Ózdi Járási Könyvtár igazgatója a Nemzetközi Nőnap alkalmával Szocialista Kultúráért kitüntetésben részesült.

1953-tól dolgozik könyvtári munkaterületen. Intenzív kapcsolatot teremtett a községi tanácsok vezetőivel, a községi könyvtárosokkal, s ennek egyik következménye, hogy az ózdi járás könyvtári hálózatában szép számmal nőtt a korszerűsített könyvtárak száma. Eredményesen tevékenykedett az olvasómozgalmak terén, az író—olvasó találkozók szervezésében, a könyv- és könyvtárkultúra propagálásában. Kitüntetéséhez gratulálunk.

A Műszaki Egyetem miskolci működésének 25. évfordulója alkalmából a hazai és külföldi egyetemektől és intézményektől kapott ajándékokat és díszokleveleket a Központi Könyvtár aulájában rendezett kiállításon mutatták be az érdeklődőknek.

Az NME könyvtárának 14 munkatársa összesen 312 óra társadalmi munkával segítette a selmeci műemlékkönyvtár állományának rendezési és tisztítási munkálatait.

Javulnak a könyvtárak működési feltételei a miskolci járásban. *Alacsán* két helyiséget kapott a könyvtár. *Harsányban* új és jobb elhelyezést nyert az intézmény. *Ónodon* az új könyvtárban korszerűbb körülmények között, 80 m² alapterületen folyik a munka. A községi tanács 145 000 forintot fordított a jobb feltételek megteremtésére. *Sajóvamoson* befejezéshez közeledik a könyvtár felújítása. A tanács — 40 000 forint értékben — megrendelte az új könyvtári polcokat, amelyet saját költségvetéséből biztosított.

A szlovák lakosságú községek könyvtárosainak és pedagógusainak tanácskozása

1975. április 9-én a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Tanács művelődésügyi osztálya és a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár közös tanácskozást rendezett Borsod-, Szabolcs-Szatmár és Heves megyék szlovák lakosságú települései könyvtárosainak és pedagógusainak részvételével. A megbeszélésen a KMK képviselőjében megjelent Sente Ferenc osztályvezető és Urosevics Daniló, a nemzetiségi könyvtárak országos szakfelügyelője, az MSZMP Borsod megyei Bizottságának képviselőjében Serfőző Sándor, valamint Gulyás István a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Tanács művelődésügyi osztályának helyettes vezetője.

Részt vettek továbbá más megyék báziskönyvtárainak szakreferensei, Kiss Jánosné Gyuláró és Ligay Éva a Pest megyei könyvtárból.

Gulyás István üdvözlő szavai után Dudás Imréné, a Budapesti szlovák tan nyelvű iskola tanára tartott előadást A szlovák nyelvű könyvek szerepe az anyanyelvi szókincs fejlesztésében címmel. Ezt követően két korreferátum hangzott el: Petik Rezső Borsod megyei szlovák iskolai szakfelügyelő Az iskolai oktatás szerepe az anyanyelvi művelődésben címmel, Molnár Pálné a Borsod megyei könyvtár munkatársa pedig A szlovák nemzetiségi könyvtárak időszerű kérdéseiről szolt.

A Művelődésügyi Minisztérium 1972-ben kiadott irányelvei alapján nemzetiségi báziskönyvtárakat hoztak létre, melyek a nemzetiségek lakta községek könyvtárainak fejlesztésében, irányításában jelentős segítséget nyújtanak. A miskolci II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár szlovák nemzetiségű báziskönyvtári funkciót lát el. A 19 Borsod megyei település mellett a megyei könyvtár körzetébe tartozik 4 Heves és 4 Szabolcs-Szatmár megyei község anyanyelvi könyvellátása.

Megyénkben 19 településen mintegy 6000 szlovák anyanyelvű lakos él. Jelenleg 9 településen folyik szlovák nyelvű oktatás. Több helyen találkozunk élénk kulturális élettel. Különböző művészeti csoportok tevékenykednek a nemzetiségi kultúra ápolása érdekében. A nemzetiségi szövetség által szervezett kulturális — vagy többségében politikai-kulturális — rendezvények komoly eredményeket érnek el a nemzetiségi kultúra és a szlovák—magyar barátság ápolásában. Földrajzi helyzetünk, határainak közvetlen kapcsolata Csehszlovákiával, különös jelentőséget ad a szlovák ajkú lakosság művelődési kérdéseivel való foglalkozásnak. Mindezek indokolják, hogy a tanácskozást megyénkben rendezhettük meg.

Az értekezlet célja nemzetiségi politikánk további fejlesztésével, a nemzetiségi tudat megerősítésével kapcsolatos feladatok megbeszélése volt.

Dudás Imréné, a szlovák irodalom oktatásának sajátos kérdéseivel foglalkozott. Felsorakoztatta azokat a lehetőségeket és módszereket, amelyeket az iskolai oktatás kínál: irodalmi szemelvények felhasználása az osztályfőnöki órákon, irodalmi referátumok, albumok készítése, felolvasó és dalversenyek szervezése, népdalgyűjtés stb. Hangsúlyozta a pedagógusok és könyvtárosok együttműködésének fontosságát.

Petik Rezső korreferátumában részletesen elemezte a kétnyelvűség társadalmi-történeti feltételeit, jelenlegi problémáit, továbbá a körzeti iskolák szervezésének, működésének eredményeit és gondjait, a pedagógusok és szülők együttműködésének fontosságát a beiskolázásban.

Molnár Pálné beszámolt az eddig végzett munkáról, a letétek szervezéséről, a látogatások tapasztalatairól. A megyei könyvtár munkáját, s egyben a községi

könyvtárosokét is kedvezőtlenül befolyásolják a körülmények: a nyelvismeret hiánya, a szlovák lakta községek földrajzi szétszórtsága, egyes könyvtárak működési feltételeinek hiányosságai, a könyvtárosok alacsony tiszteletdíja stb. Ezért igen sok még a tennivaló, különösen a szlovák nyelvű könyvek iránti érdeklődés felkeltésében. Ennek érdekében rendszeresen könyvkiállításokat készítenek a községi könyvtárosok, felolvasóversenyeket, író—olvasó találkozókat szerveznek. A legeredményesebb munkát Bükk-szentlászlón tapasztaltuk, itt van a legtöbb szlovák olvasó, s a helyi körzeti iskola tanulói között 70 előfizetője van a L'udové Noviny című lapnak.

A tanácskozáson több könyvtáros és pedagógus szólott hozzá az előadásokban felvetett kérdésekhez, s mondta el tapasztalatait, javaslatait.

Jóleső érzéssel hallgattuk a Pest megyei és a gyulai tapasztalatokat. Ligay Éva elsősorban a nemzetiségi könyvek propagálásának módszereiről, az anyanyelvű olvasótáborok tapasztalatairól beszélt, Kiss Jánosné pedig a kisközségekben alkalmazható módszerekről.

Horváth Gabriella, a Nyíregyházi megyei Könyvtár igazgatója számos megvalósítható javaslattal járult hozzá az értekezlet sikeréhez. Javasolta többek között: hogy a tanyai kollégiumokban legalább szakköri szinten folytassák az anyanyelvi oktatást; kívánatos lenne Borsodban megszervezni a szlovák nyelvű olvasótáborot és a legjobb gyermekolvasókat Kelet-szlovákiai kirándulással jutalmazni. Szükségesnek tartja, hogy a könyvtári híradókban és a megyei sajtókban is adjunk nagyobb hangsúlyt a nemzetiségi könyvtárügynek, továbbá biztosítsunk publikációs lehetőséget az eddig felgyűjtött néphagyományoknak. Igényként hangoztatta, hogy ezekre a speciális feladatokra a főiskoláknak is jobban fel kell készíteni a leendő pedagógusokat. Végül javasolta, hogy a legközelebbi tanácskozást valamely szlovák nyelvű településen rendezzük meg a fenntartók és a lakosság bevonásával.

Az értekezleten felszólalt Szenté Ferenc. Különösen arra hívta fel a figyelmet, hogy a játékos motívumok és formák alkalmazásával eredményesebben lehet mind a gyermekek, mind a felnőttek érdeklődését felkelteni a nyelvtanulás iránt. Jelentőséget tulajdonított a szlovák nyelvű rádió és televízió műsorok közös hallgatásának.

A tanácskozáson elhangzottakat Uroševics Daniló foglalta össze. Eredményesnek ítélte a nemzetiségi báziskönyvtárak eddigi tevékenységét, hangsúlyozta a feltételek további javításának szükségességét és megköszönte az értekezleten jelenlevő pedagógusok és könyvtárosok lelkes munkáját.

SZABÓ GYULA — URSZIN SÁNDOR

Bükk-szentkeresztben a könyvtár névadója Jókai Mór. Születésének 150. évfordulóján színvonalas műsoros irodalmi estet tartottak. A megemlékezés előadója Barna Károly tanár volt.

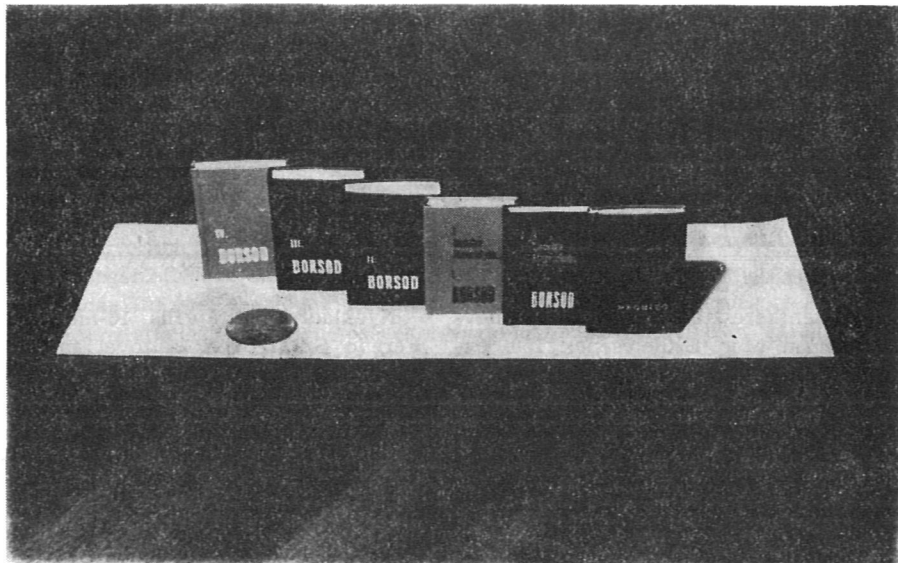
Nyékládházán, április 16-án, Baranyi Ferenc SZOT-díjas költővel találkozott az olvasók. A költészet sok színű világát közvetlen hangon mutatta be a költő. A könyvtár könyvkiállítással, könyvvásárral járult hozzá a költészet iránti érdeklődés felkeltéséhez.

Miniatűr könyvek gyűjtése

A miniatűr könyv gyártása nem új keletű, visszavezethető már a XVI. századra. Ismereteink szerint Magyarországon a gyűjtőkörökben is megtalálható egyik legrégebbi miniatűr könyv az 1623-ban Gratzban megjelent Fernandó Ernestó, melynek mérete 50x95 mm. A legrégebbi magyar kiadású könyvecske — Búza Márton: Magyar miniatűr könyvek bibliográfiájában is az első helyen áll — az 1692-ben Debrecenben megjelent Magyarok Crónikája. A bibliográfia felsorolása szerint Magyarországon 1692-től 1973 végéig 476 miniatűr könyv jelent meg (a szerző is felhívja a figyelmet, hogy ez a szám nem teljes, elsősorban az 1945 előtt megjelenteket illetően). A miniatűr könyvek kiadása különösen az utóbbi években növekedett ugrásszerűen:

Időszak	Megjelent könyvek	
	száma	évi átlaga
1692—1900-ig	41	
1901—1944-ig	89	2
1945—1965-ig	30	3
1965—1970-ig	119	24
1971—1973-ig	197	66

A legtöbb miniatűr könyv 1973-ban jelent meg számszerűen 76 db. Ismereteink szerint 1974-ben megközelíti a 100 db-ot és 1975-ben, hazánk felszabadulásának 30. évfordulója évében rekord „termés” várható, a 100 db-ot jóval meg fogja haladni.

Minikönyvek

A több évszázados múltra visszatekintő könyvkiadás ellenére a szervezett miniatűrkönyv-gyűjtés, valamint a gyűjtők klubba tömörítése csak a 60-as évek második felében indult meg. Erre utal az ebben az időszakban megjelent miniatűr-könyvek számának ugrásszerű emelkedése is. A szocialista országok közül Magyarországon található a legtöbb klub, szám szerint 14. Jelenleg Budapesten 3, Békéscsabán, Debrecenben, Dorogon, Győrött, Miskolcon, Pécsen, Sopronban, Szegeden, Szekszárdon, Székesfehérvárott és Szombathelyen egy-egy klub működik.

Miskolcon első ízben 11 fő részvételével 1973. május 27-én — a legnagyobb létszámú budapesti Gutenberg Művelődési Ház Miniatűrkönyv-gyűjtő Klub miskolci csoportjaként — alakult meg. Még ebben az évben létszámunk 23 főre emelkedett. Ez a létszám és a belépni szándékozók nagy száma a klub vezetőségét és tagságát önálló klub létrehozására ösztönözte. Kidolgoztuk a klub működési szabályzatát, rendeztük a működés helyét és előkészítettük alakuló taggyűlését. Az előkészítő munkában igen nagy segítséget kaptunk a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár vezetőitől, akik az előkészítő munkák során helyet, majd megalakulása után nevet és otthont adtak. Ezúton is köszönjük azt a segítséget és támogatást, amiben klubunkat részesítették és részesítik ma is.

1974. február 11-én 23 fővel megalakult Miskolcon a B.-A.-Z. MEGYEI II. RÁKÓCZI FERENC KÖNYVTÁR MINIATŰRKÖNYV-GYŰJTŐK KLUBJA. Az alakuló taggyűlés elfogadta alapszabályzatát, megválasztotta 5 tagú vezetőségét és 3 tagú ellenőrző bizottságát. Rövid hat hónap alatt a klub taglétszáma 41 főre emelkedett.

A klub alapszabályzata rögzíti — a miniatűrkönyv-gyűjtők szervezetben való tömörülése mellett — az alábbi célkitűzéseket:

- kapcsolatok kiépítése a más országok más működő klubjaival.

- Ezen keresztül cserekapcsolatok létesítése, a gyűjtés szervezett formában történő segítése,

- saját minikönyv-kiadás szervezése, lebonyolítás.

A klub eredményes működését bizonyítja, hogy a tagok könyvvállománya egy év alatt ugrásszerűen megnövekedett. A tagok miniatűrkönyv-állományának gyors növekedését az alábbi adatok mutatják:

a klub megalakulásakor

1— 50 db könyve volt a tagok 60 százalékának,

51—100 db könyve volt a tagok 25 százalékának,

101—200 db könyve volt a tagok 30 százalékának,

201 db feletti könyve volt a tagok 10 százalékának

1975. február hónapban (100 db-nál kevesebb könyvecskéje egy tagnak sem volt).

100—200 db könyve volt a tagok 60 százalékának,

201—300 db könyve volt a tagok 30 százalékának,

300 db-nál több könyve volt a tagok 10 százalékának.

Azóta a tagok gyűjteménye mintegy 30—35 darabbal gyarapodott.

A klub tagjai a két év alatt könyvárusi forgalomban megjelent miniatűr könyvek csaknem mindegyikét megkapták, esetenként ezek kis példányszámban megjelent számozott példányait is. Ezenkívül olyan külföldi könyvecskékhöz jutottak hozzá, mint a spanyol mesesor 96—136 db-ból áll), a nyugatnémet szótársor (14—40 db-ból áll), az Újvidéken élő Andruskó Károly grafikus fametszetei (több mint 20 db-ból álló sorozat), a skandináv költők stb. Más működő klubokkal kiépített cserekapcsolatok révén számtalan olyan miniatűr könyveket is biztosítani tudtunk a tagok számára, melyek könyvárusi forgalomban nem jelentek meg.

Ilyenek többek között a

- Kaposvár,
- Fáy András meséi és allegóriái,
- Petőfi válogatott költeményei, Szeged,
- Nyomdák és nyomdászok, Szekszárd,
- Egy volt a mozgalommal, Kaposvár,
- A paprikaszagú levegőben, Szeged,
- Csokonai, Debrecen,
- Ságvári, Budapest,
- Tagore sor egyes példányai, Budapest,
- Betűink, Budapest,
- A nyomdász ereje, a betű ereje,
- A KÖZDOK 25 éve, Budapest,
- 75 éves a Typográfia S. E. stb.

Havonta rendszeresen, a hónap minden második keddjén megtartott klubdelután-jaikon tagjaink egymás közti cseréiket bonyolíthatják le.

A csere útján hozzájuthatnak olyan könyvecskékhez, amelyek könyvárusi forgalomban nem jelentek meg és a klub vezetőségének nem volt és nincs módja a tagok számára megszerezni.

Kialakult és jó kapcsolatunk van az alábbi klubokkal, illetve intézményekkel:

- Ifjúsági Nyomda,
- Egyetemi Nyomda és annak klubja,
- Gutenberg Klub, melyben klubunkból 23 fő ma is tag,
- Szekszárdi Nyomda és annak klubja,
- Zrínyi Nyomda klubja,
- Kaposvári Nyomda klubja,
- Békéscsabai Rózsa Ferenc Gimnázium,
- Táncsics Kiadó,
- Képzőművészeti Alap Könyvkiadó,
- Zeneműkiadó,
- Szakszervezeti Könyvesbolt, Budapest.

Igen nagy segítséget nyújt könyveink beszerzésében a miskolci Kazinczy Könyvesbolt és a Műszaki Idegennyelvű Könyvesbolt, valamint a Kossuth Könyvkiadó Központja és Borsod megyei Kirendeltsége. Szeretnénk a kapcsolatokat a klub eredményesebb működése érdekében tovább erősíteni és szélesíteni.

Klubunk az országban működő 14 klub közül azon kevesek közé tartozik (talan 2—3 van ilyen), amelyik nem nyomdabázison működik. Ez a körülmény eleve nehezíti saját kiadványaink gyártását és kiadását. E problémánkat az Ifjúsági Nyomda igazgatójának segítőkészsége oldotta meg. Az ő segítségével indíthattuk el azt a klub gondozásában megjelent politikai tárgyú sorozatot, amelyik a BORSOD főcímet viseli. Ennek a sorozatnak római számozással ellátott négy kötete jelent meg:

- BORSOD I.: A szocialista közgondolkodás, közerkölcs Borsodban (1974)
- BORSOD II.: A szövetkezeti mozgalom helyzete, tennivalói Borsod-Abaúj-Zemplén megyében (1974)
- BORSOD III.: Az üzemi demokrácia érvényesülésének tapasztalatai Borsodban (1975)
- BORSOD IV.: Borsod megye fejlődése a két kongresszus között (1975).

Ide kell sorolni a klub tiszteletbeli tagjának, Andruskó Károly grafikusművészenek a klub részére tiszteletpéldányként készített

BORPINCÉK AZ AVAS ALJÁN és a

MISKOLCI KÉPEK címmel miniatűr könyv formájában megjelent fametszeteit. Saját kiadványnak tekintjük a klub első éves beszámoló taggyűlésére (1975. február 11.) — miniatűrkönyv formában, ízléses kivitelben — készült meghívóját is. A meghívó tartalmaz könyvhöz fűződő költői idézeteket, továbbá a taggyűlés időpontját, helyét, napirendjét, a klub tagjainak névsorát.

Az 1975. évi terveink között szerepel többek között:

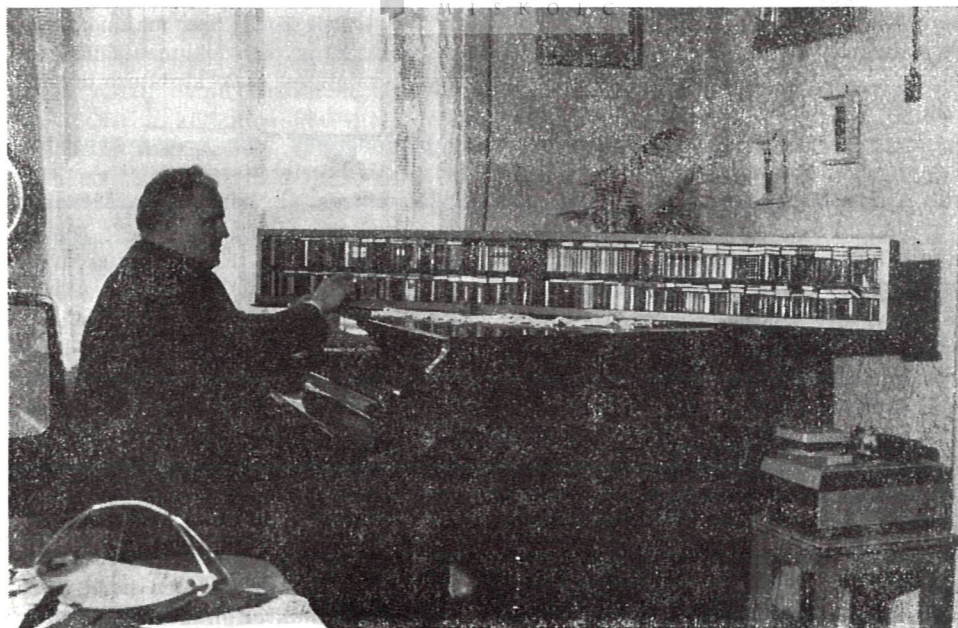
- az 1975. február 11-én tartott éves beszámoló taggyűlésünkön módosításra javasolt és a taggyűlés által jóváhagyott ALAPSZABÁLYZAT miniatűr könyv formájában való megjelentetése. Az Ifjúsági Nyomda készíti, május 1-re jelenik meg,
- a BORSOD sorozatot folytatjuk. Ebben az évben megjelenik az V. sz. kötete, a nemzetközi nőév alkalmából A nők helyzete Borsodban címmel,
- a szekszárdi klubbal közösen készül el a két klub tagjainak mini Ex libris-e, Andruskó Károly fametszetei.

Terveink között szerepel továbbá egy új sorozat indítása BORSODI TÁJAK főcímmel. Első kötetének egy jellegzetesen borsodi táj, Tokaj-Hegyalja lesz a témája.

Alapvető célunk a klub alapszabályzatának szellemében működni, a célkitűzéseket valóra váltani, erősíteni és tartalmasabbá tenni a szervezeti életet és nem utolsósorban a tagok gyűjteményének gyarapítását segíteni.

II. RÁKÓCZI FERENC
MEGYEI ÉS VÁROSI
KÖNYVTÁR
MISKOLC

KOVÁCS MIHÁLY

Szegeczky László, a klub titkára és alapító tagja miniatűr könyveivel. (Fotó: Bucsi)

Az NME könyvtárának reprográfiai tevékenysége

Napjaink tudományos szakkönyvtára elképzelhetetlen korszerű reprográfiai szolgáltatások nélkül. A könyvtár vezetése egy évtizeddel ezelőtt — az egész könyvtári munka új, korszerű alapokra helyezésének részeként — ilyen megfontolások alapján kezdte meg reprográfiai üzemének megszervezését. Reprográfiai szolgáltatásaink kellő mennyiségben és az egyetemi könyvtár rangjának megfelelő színvonalon azonban — korszerű berendezések és szakember hiánya miatt — csak az utóbbi öt esztendőben, az új könyvtáráépületbe való beköltözéstől állnak a könyvtári munka szolgálatára.

Reprográfiai szolgáltatásaink két fajtája — a fotó- és az elektrosztatikus másolás — közül kétségtelenül a fotószolgáltatásaink állnak magasabb színvonalon, s nagyobb terjedelmű dokumentumok másolása esetén nagyobb teljesítőképessége is jobban érvényesíthető. Fotólaboratóriumunk korszerű — szovjet, japán, NSZK, olasz, amerikai, NDK, csehszlovák — berendezéseivel minden olyan dokumentációs fotóigényt színvonalasan ki tudunk elégíteni, amely egy nagyipari bázissal körülölelt műszaki egyetem könyvtárában fölmerülhet. Pillanatnyilag nem állunk ilyen jól az ún. gyorsmásolás területén. Ennek okát elsősorban a nagy teljesítményű gyorsmásoló berendezés (pl. RANK 720-as xerox) hiányában kereshetjük. Beszerzésére — sajnos — milliós nagyságrendű nyugati devizás beruházási jellege miatt nem igen számíthatunk. Könyvtárunk vezetése ezért más, számunkra járhatóbb utat keresett: kisebb teljesítményű, rövidebb élettartamú, de lényegesen olcsóbb japán gyártmányú gyorsmásolók beszerzését szorgalmazta. (Az első ilyen berendezést most állítjuk üzembe.) Jelenlegi berendezéseink közül a hatodik éve működő amerikai—olasz gyártmányú gyorsmásoló teljesítményét az olvasótermi igények kielégítése majdnem teljes egészében leköti, a lengyel PYLORYS-xerox pedig könyvtári dokumentációs másolatok készítésére — elsősorban kis teljesítménye miatt — csak korlátozottan alkalmas.

Reprográfiai szolgáltatásaink — részint a berendezések adta szabad kapacitás, részint pedig könyvtárunk kifelé irányuló feladatai és kötelezettségei miatt — nemcsak a szűkebb értelemben vett könyvtári munkát támogatják, hanem a tanszékeken folyó oktató-nevelő, tudományos-kutató és egyéb szakmai alkotó munkát is segítik sajátos formában. Ezen felül, részben szervezett keretek között, részben pedig egyedi megrendelések alapján dokumentációs — másolási szolgáltatást biztosítunk a borsodi iparvidék — elsősorban nehézipari — nagyvállalatai részére is.

A közvetlenül könyvtári célt szolgáló reprográfiai tevékenységek közül első helyen áll az állomány védelmét és az állomány minél szélesebb körű használatát célzó szolgáltatás. Könyvtárunk nem kölcsönöz folyóiratokat, valamint a közel húszezres nagyságú, alapvető jellegű olvasótermi állományból könyveket, műszaki atlaszokat, szabványokat stb. (A 3743 példányos kurrens folyóiratállományból számos külföldi szakfolyóirat Magyarországon csak könyvtárunknak jár. A könyvtárközi kérések száma évenként közel háromezer.)

A nem kölcsönözhető dokumentumokból közvetlen olvasói igényre ingyenes másolatokat készítenek helyben és azonnal, könyvtárközi kölcsönzés esetén pedig — a megrendelő kívánságának megfelelően — másolat vagy mikrofilm készül. Jelentős

értékű az a munka is, amelyet a nem kurrens folyóiratállomány hiányának pótlása szám, v. évfolyam pótlás) érdekében végez a reprográfia.

Rendkívül hasznosan támogatja a reprográfia a könyvtár különgyűjteményeinek munkáját, fejlesztését is. Külön ki kell emelni a selmeci műemlékkönyvtár pótolhatatlan értékű kéziratainak, ritkaságszámba menő 16—18. századi könyveinek — restaurálás utáni — mikrofilmes archiválását. Ezen a téren rendszeresnek mondható kapcsolat alakult ki a pozsonyi és selmeci kutatók és könyvtárunk között a dokumentumok mikrofilmre vételében és cseréjében. Az egyetem két évszázados múltjának, ma már eredetiben össze nem gyűjthető, hazai és külföldi levéltárban és intézmények irattáraiban őrzött alapvető dokumentumait kutatóink részére csak mikrofilmes feldolgozásuk teszi hozzáférhetővé. Ugyanakkor az egyetem mai életének ábrázolását is feladatnának tartja fotószolgálatunk: az egyetem minden kiemelkedő és tipikus eseményének fényképi megőrkítését igyekszik elvégezni.

A tanszékek könyvtári munkájához nyújt segítséget a reprográfia a könyvtárközi kölcsönzés útján megszerzett dokumentumok mikrofilmezésével, esetleg másolásával, az egyetemre egy példányban járó folyóiratok körözése során az oktatók által kijelölt cikkekről, ábrákról stb. megfelelő másolatok készítésével is. A tanszéki oktató és kutatómunkához szükséges ábra-anyag, kísérleti berendezések, kísérleti gépek stb. fényképezését, az oktatásban és tudományos előadásokon használt diák elkészítését is számos esetben fotólaborunk végzi. Jelentős mennyiségű másolat készül az ipar által megrendelt tanszéki kutatások, vizsgálatok és szakértések részére is.

A reprográfiai szolgáltatásokat igénybe vehetik a tudományos diákkörökben tevékenykedő, valamint a diploma-munkájukat készítő hallgatók is.

Könyvtárunk, mint a bányászat és a kohászat tudományterületének országos szakkönyvtára, s egyúttal Észak-Magyarország egyetlen műszaki tudományos könyvtára — sajátos egyetemi-oktatási céljai mellett — mindig szem előtt tartotta a borsodi ipari vállalatok könyvtári dokumentációs tevékenységének támogatását, akár saját szakirodalmi bázisának rendelkezésre bocsátásával, akár keresve az együttműködést a különféle könyvtári feladatok összehangolásával. A könyvtárpolitikai céloknak megfelelően, szerény eszközeivel a könyvtár reprográfiaja is igyekszik megfelelni az ipar részéről fölmerülő igényeknek.

Fotólaboratóriumunk, mint a borsodi tájegység egyetlen korszerűen berendezett műszaki-dokumentációs laboratóriuma, az elmúlt esztendőben számos jelentős nagyságú reprográfiai munkát végzett többek között a Lenin Kohászati Művek, a Diósgyőri Gépgyár, a Tüzeléstechnikai Kutató Intézet, az ÉSZAKTERV, a Számítástechnikai és Ügyvitelszervező Vállalat, a Borsodi Építőipari Vállalat stb. részére. A könyvtár és a három nagy borsodi vegyiüzem (BVK, TVK, Ém. Vegyiművek) közötti együttműködési szerződés keretében folyamatosan és rendszeresen készítünk másolatokat referáló lapokból, szakfolyóiratokból, kézikönyvekből stb. Külön említjük meg a mikrofiche-n beszerzett amerikai kémiai szakirodalommal kapcsolatos reprográfiai tevékenységet. A rendkívül költséges (millió nagyságrendű), de rendkívül keresett anyag kezdetben csak helyben volt használható, Zeiss DL II. típusú mikrofilm olvasóval, Speciális (90x120 mm) negatív mérete, s a szövegoldalt tartalmazó film-mező mérete (10x15 mm) miatt azonban a szokásos nagyítókészülékeken nem lehet róla másolatot készíteni. Erre alkalmas nagyítókészülék szocialista viszonylatban nem gyártanak, a nyugati piacon kapható készülékek (pl. Durst Laborator SM 183) pedig igen drága (1972-es ára: 2600 \$ kb.) Az 1972-ben benyújtott és

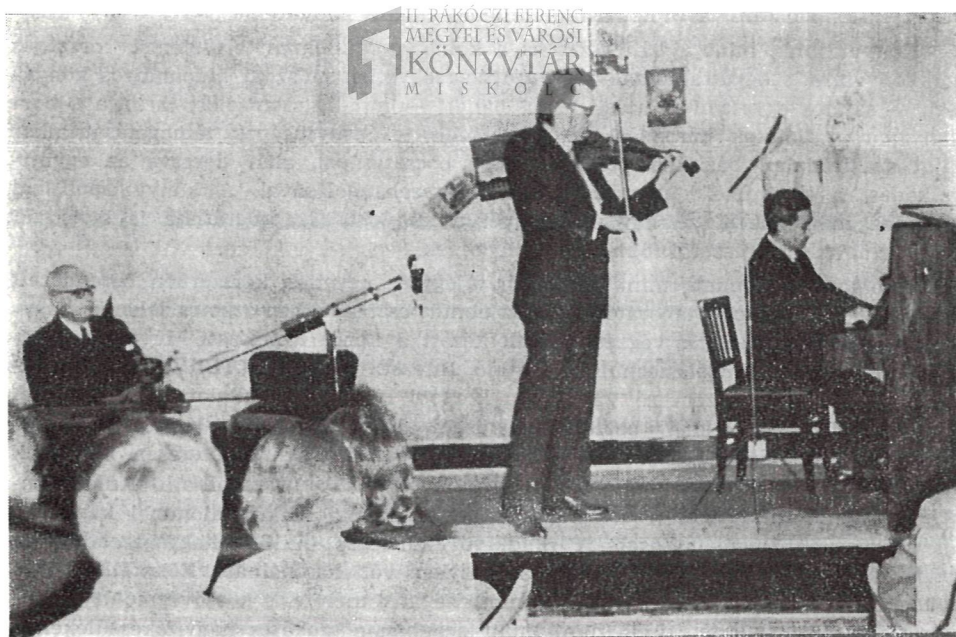
elfogadott újításunkkal — egy kb. 10 000 Ft-os olvasókészülék átalakításával — azonban sikerült a kérdést megoldanunk, a mikrofiche-kről szövegoldalankinti max. A4-es méretű másolatokat tudunk készíteni.

A könyvtár reprográfiai szolgáltatásainak néhány jellemző adata:

	mikrofilm (kocka)	nagyítás (db)	elektrosztatikus más. (db)
1968.	7 000	7 000	9 000
1969.	22 000	19 000	23 000
1974.	53 000	64 000	77 000

Az egyetem rektori tanácsa 1974-ben megvizsgálta a központi könyvtár tevékenységét, s többek között a könyvtár reprográfiai szolgáltatásainak erőteljes fejlesztését is határozatba foglalta. A határozat alapján elfogadott ötéves fejlesztési-beruházási terv megnyugtató biztosíték arra, hogy a jövőben a könyvtár reprográfiai szolgálata be fogja tudni tölteni azt a szerepet, amelyet a könyvtártól használói joggal elvárhatnak.

Myčko Tibor — Zsámboki László

Hersényi Bálint, Gál Károly és Rőczey Ferenc a miskolci Zeneművészeti Főiskola művésztanárai a Zenetörténet dióhéjban c. sorozat első előadásán a megyei könyvtárban. (Fotó: Bodnár Barna)

S Z E M L E

30 éve történt — irodalmi jegyzék

Kiadta: a Kazincbarcikai Városi Könyvtár 1974-ben

Az évfordulós kiadványok sorában örömmel üdvözölhattuk a Kazincbarcikai Városi Könyvtár összeállításában megjelent irodalomjegyzéket, mely felszabadulásunk eseményeit, a felszabadulást követő 30 év eredményeit összegező munkákat szedi tematikus rendbe.

A bevezető sorokat Magyarország felszabadításának kronológiája követi.

Sajnáljuk, hogy a kronológiában nem kapott helyet Borsod-Abaúj-Zemplén megye valamennyi településének felszabadulási időpontja. Így hiába keresi az érdeklődő a megyében elsőként felszabadult Ároktő, vagy a tájon utolsóként szabaddá vált Domaháza nevét és időpontját. A kronológiát zárhatták volna a települések betűrendjében közölt felszabadítási időpontokkal is. Ez a második megközelítés még inkább használhatóvá tette volna az irodalomjegyzéket.

A *Dokumentumok* fejezetcím után szerzői betűrendben sorakoznak azok a munkák, amelyeket a kötet szerkesztői a fel-

szabadulást megelőző közvetlen időszaknak, vagy a felszabadulás eseménysorába tartozónak vélték. A többnyire pontosan idesorolt munkák között akad néhány, amelynek idetartozását megkérdőjelezhetjük. (Pl. Kluger Lászlóné: Borsod megye fejlődése 1945—1964, a megyei lapok tükrében — ez ugyanis cikkbibliográfia a felszabadulást követő 20 év eseményeiről.)

Az *Összefoglaló művek* címszó után ugyancsak szerzői betűrendben következnek nagyrészt a felszabadulást követő, tehát szabadságunk éveiről szóló művek, de helyenként a felszabadulást jóval megelőző eseményekről szóló alkotások is. (48, 83 stb. tételek!)

A *Visszaemlékezések* című fejezet valóban a legjobb memoár irodalmat ajánlja. Talán összeolvasztható lett volna ez a rész az Életrajzok c. fejezettel.

Regények és elbeszélések a felszabadulás időszakáról, majd felszabadulás utáni korszakról következnek. Itt is van több esetben időtévésztés.

Versek, műsorfüzetek sorakoznak ezután valóban hasznos tanácsot adva a tájékozódóknak. Számunkra, de valószínű az olvasók számára is a legizgalmasabb és legjobb része az irodalomjegyzéknek *Kazincbarcika történetével* foglalkozik.

Név- és címmutató zárja a kiadványt külön-külön betűrendben. Nem értjük, hogy a mutatók miért oldalszámra hivatkoznak, amikor az egyes tételek számozottak. Gyorsítaná a címkeresést a tételszámra utalás. A névmutatóban csak a felvett művek szerzői szerepelnek. Kár, hogy nem analitikus a névmutató, így pl. nem derül ki, hogy Pesti Barnabásról, de sok más fontos személyiségről találunk-e irodalmat a jegyzékben. Ahhoz, hogy ezt megtudjuk, végig kell lapozni az egészet, vagy tudnunk kell a róla szóló mű címét és szerzőjét. A címmutató sajnos önmagában kevés tényről tájékoztat.

A nyomdában készült munkákat sem szokta elkerülni a sajtóhiba, ebben a kiadványban is maradt néhány, a sokszorosításban is előfordulnak hiányosságok.

Mindezek ellenére hasznos munkának tartjuk, s nyilván nagyon sok olvasó eredményesen tájékozódhat belőle.

Megjegyzéseink a Kazincbarcikai Városi Könyvtár önmaga teremtetten rangjának szólnak — a mércét ők tették magasra — s mi ezzel mértük meg.

KLUGER LÁSZLÓNE

Körzeti könyvtári tanácskozás volt Parasznán, Böcsön, Hernádnémetiben, Sajókeresztúrbán és Nyékládházán. Az értekezleten a jubileumi olvasási programot, valamint az 1974. évi könyvtári munka tapasztalatait vitatták meg. Hernádnémetiben Csontos Ágnes könyvtárvezető igen jól sikerült gyermekfoglalkozást tartott a könyvtárosoknak.

★

A miskolci járásban *Jubileumi Könyvtár* feliratú táblát kaptak azok a könyvtárak, amelyek 25 éve működnek: Arnót, Hernádnémeti, Ónod, Sajókeresztúr és Sajóvamos. A táblák átadására ünnepélyes keretek között került sor. A könyvtárak — működés óta — beiratkozott olvasói emléklapot kaptak.

Sajóhidvégen április 18-án került sor az első könyvtári rendezvényre. A költészet iránt érdeklődő közönség Kalász László József Attila-díjas költővel és Papp Lajos költővel találkozott. A *költészet napjáról* Serfőző János járási könyvtárigazgató emlékezett meg. Közreműködött Nagy Sándorné, járási munkatárs. Az est sikerét a rendező szervek jó együttműködése is biztosította.

★

A sátoraljaújhelyi járási-városi könyvtárba Ratkó József József Attila-díjas költőt hívták meg a *költészet napja* alkalmából. Az érdeklődés igen számottevő volt. A találkozó után a költő dedikálta köteteit.

Az irodalomnépszerűsítés egyszerűbb formái a könyvtárakban

Összeállította: MOLNÁR PÁLNÉ

Kiadta: a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár 1975-ben.

A közelmúltban megjelent hasznos útmutatóval adott segítséget a módszertani osztály a községi könyvtárosoknak. Számbaveszi és az adottságokhoz mérten alkalmazásra javasolja a megfelelő eszközöket, módszereket az irodalom népszerűsítéséhez, és az olvasás nemes szenvedélye iránti igények felkeltéséhez.

Ismeretes már az a magasabb szintű követelmény, amelyet a társadalom a könyvtárakkal, illetve a könyvtárosokkal szemben támaszt. Új közönséget kell nevelni, a korszerű műveltség megszerzésére kell ösztönözni az embereket, hogy mélyebben értsék és átfogóbban lássák a társadalmi problémákat. A könyvtárosok munkája tehát harc azért, hogy az emberek képesek legyenek értelmessé tenni az életüket. Való igaz, de a személyiségformálásban a könyvtárakra háruló feladatok elvégzését, az olvasónevelést, az igényes olvasónevelést csak jó könyvtárakkal és munkájukat magas színvonalon értő könyvtárosokkal lehet elképzelni.

A könyvtárosok ilyen irányú feladatát így fogalmazza meg az útmutató: „A jó könyvtáros nem elégszik meg azzal, hogy könyvet ad az olvasni vágyók kezébe, hanem előadások, irodalmi műsorok rendezésével szerepet vállal a lakosság szélesebb körű irodalmi művelésében is.”

A kiadványban eligazító tanácsokat kapunk az egyre szaporodó író—olvasó találkozóknak színvonalas megrendezéséhez. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy ezek a rendezvények a mi anyagi viszonyaink között túl költségesek, és eredményük sincs mindig arányban a befektetett energiákkal. Az írók és a művek propagálását, a hasznos könyvismertetéseket, könyvankétokat elsősorban a könyvtárosoktól várjuk.

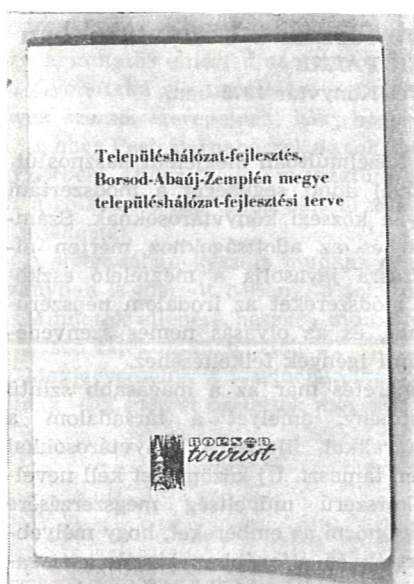
Jó szolgálatot tesz a kiállítások rendezéséről adott részletesebb módszertani leírás. Az anyag összeállítója helyesen teszi a hangsúlyt erre a témára, hiszen a kiállításrendezés könyvtárosaink mindennapi munkájához tartozik.

A felhasznált és az ajánlott irodalom jegyzéke felhívja a figyelmet az irodalompropagandával foglalkozó írásokra. Az elméleti felkészüléshez jó segítség ez is.

Kár viszont, hogy az ajánlott példatár szegényes. Hasznos lett volna a megyei előadó művészek, színészek műsorait is ajánlásképpen megemlíteni. Pl. Győrvári János, Dariday Róbert és Zoltán Sára irodalmi műsorait.

A kiadvány a megyei könyvtár sokszorosító üzemében készült. Megjelenési formája az ott dolgozók minőségi munkáját is dicséri.

SZ. GY.

Településhálózat-fejlesztés, Borsod-Abaúj-Zemplén megye településhálózat-fejlesztési terve 1974.

DR. JÁMBOR KÁLMÁN

Fenti címmel egy szerény köntösben megjelenő tanulmány látott napvilágot 1974-ben a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Tanács V. B. ÉKV osztálya, a Hazafias Népfront Borsod megyei Bizottsága és a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Tanács Idegenforgalmi Hivatala kiadásában.

A szerző, dr. Jámber Kálmán e kiadványban tömörítette a településhálózat-fejlesztéssel kapcsolatos összes tervezési koncepciót. A tanulmányban a szakembereken kívül minden érdeklődő állampolgár számára világosan kifejti a távlati településhálózat-fejlesztés célját, szükségességét, a fejlesztés eszközeit, valamint a megvalósítás realitását.

A tanulmány öt fejezetre oszlik:

- I. Településhálózat, területi tervezés és tervek rendszere.
- II. Borsod-Abaúj-Zemplén megye helye és szerepe az ország egészében.
- III. A megye jelenlegi településhálózata.
- IV. Borsod-Abaúj-Zemplén megye településhálózat-fejlesztési terve.
- V. Borsod-Abaúj-Zemplén megye településhálózat-fejlesztési tervének eszközei, indoklása és várható hatása.

Az első fejezetben a településhálózat-fejlesztés szükségességének megértéséhez néhány alapvető fogalom nyer tisztázást, mint pl. a település, az infrastruktúra, a településhálózat fogalma. Ebben a fejezetben olvashatunk hazánk örökölt és elavult rendszerű településhálózatáról, amelynek fő jellemzője a „székesfőváros” mint országos központ, valamint a vidéki városok alacsony szintű központjai. A felszabadulás után létrejött szocialista városok (Dunaújváros, Kazincbarcika, Komló, Leninváros) és a megyei jogú városok lazították a főváros-centrikusságot és ellenpólusokként tovább javították a területi arányokat a városhálózatban.

Az 1960. évi felmérések és elemzések azonban még mindig kedvezőtlen képet mutattak. Így például az ország egyes területei a városi szintű vonzáskörzetekből ki-

maradtak, vagy a másik példa, hogy a népességvándorlás túlburjánzása jelentett kellemetlen infrastrukturális helyzetet.

Az ország településhálózatának felmérése és elemzése után világosan megfogalmazódott, „hogy területfejlesztési politikánkat tudományos alapokra kell helyezni.” Ennek következményeként születtek területfejlesztési irányelvek, országos településhálózat-fejlesztési koncepciókról szóló kormányhatározatok stb.

Az OTK (Országos Településhálózat-fejlesztési Koncepció) a központok négy alapvető fokozatát állapította meg, (országos, felsőfokú, középfokú és alsófokú), sőt konkrétan meghatározta az ország városközpont-hálózatát is.

„A főváros mint országos központ mellett 5 kiemelt felsőfokú központ — Debrecen, Győr, Miskolc, Pécs és Szeged —, hét felsőfokú központ — Békéscsaba, Kaposvár, Kecskemét, Nyíregyháza, Székesfehérvár, Szombathely és Szolnok —, 11 részleges felsőfokú központ, 65 középfokú központ és 41 részleges középfokú központban határozta meg az ország városhálózatát.”

A második fejezetben tömör képet kapunk megyénk helyéről és szerepéről az ország gazdasági, társadalmi életének egészében.

A tanulmány szerzője részletesen taglalja a lakosság számának alakulását, bemutatja a megyét mint közigazgatási egységet (a települések számát és minőségét). Képet kapunk az iparról, az egész gazdasági életről. „A megye az ország egyik legjelentősebb ipari központja. — Az ország ipara által termelt nemzeti jövedelem 11—12 százaléka a megyében keletkezik. Az ország vaskohászati gazdasági alapjának 50 százaléka, a vegyiparnak 25—30 százaléka és a szénbányászat 20 százaléka a megyében van.”

Külön érdekessége még ennek a fejezetnek, hogy a megye lakosságának kommunális ellátottságát összehasonlíttja a szerző az országos ellátottság átlagszintjével.

A harmadik fejezetben a megye jelenlegi településhálózatát ismerjük meg. Rövid történeti áttekintésben mondja el a szerző a Sajó-völgy iparosítását, jelentőségét, valamint az államigazgatási átszervezéseket (3 megye egyesítése, járások összevonása), azok kedvező és kedvezőtlen hatásait, következményeit.

Olvashatunk továbbá a településhálózat néhány jellemző adatáról: a települések száma, a lakosság megoszlása a települések nagysága szerint stb.

Ebben a részben rövid jellemzést találunk a megye hét városáról.

A tanulmány legnagyobb terjedelmű része a negyedik fejezet, hiszen ebben Borsod-Abaúj-Zemplén megye településhálózat-fejlesztési tervével foglalkozik dr. Jámbor Kálmán.

A településhálózat-fejlesztési terv 25—30 éves távlatban meghatározza a fejlődés célját, irányát, szervesen kapcsolódva a kormány által jóváhagyott országos településhálózat-fejlesztési koncepcióhoz.

„A terv megtervezi a megye településhálózatának szerkezetét, rendszerét, részleteiben az egyes települések szerepkörét, jellegét, vonzáskörzetét, a fejlődés mértékét és minőségi jellemzőit.”

— „A megye településhálózatának szerkezetét alapvetően meghatározza az Ózd—Kazincbarcika—Miskolc—Leninváros tengelyben elhelyezkedő ipari sáv”. Itt olvashatunk egyes településfajták jellemzőiről, valamint arról, hogy a megyében 1 kiemelt felsőfokú központ, 7 középfokú központ, 1 részleges középfokú központ (Sárospatak) van.

A megyei tanács 1/1972. sz. tanácsrendelete szerint 17 kiemelt alsófokú központ, 62 alsófokú központ, és 11 részleges alsófokú központ alkotja a megye településhálózatát.

A távlati fejlesztési tervben olvashatjuk, hogy milyen fejlődési ütem és eredmény várható az 1970—1985—2000. év relációjában.

Az ötödik fejezetben tömören összefoglalja a szerző a megye településhálózat-fejlesztési tervének eszközeit, indokolását és várható hatását. Ebből a részből az alábbi gondolatokat emelem ki: „Az ágazati és társadalmi érdekek összehangolása megkívánja az egyoldalúan nehézipari szerkezet feloldását, s a településhálózat ipari sávon kívül fekvő központjainak a feldolgozóipar telepítésével való fejlesztését.” Továbbra is dinamikusan fejlődő iparága lesz megyénknek a vegyipar és a gépipar.

Érdekességként meg kell említenem, hogy a megye népességszaporulata hosszú távon sem fedezi a munkaerő-szükségletet, ezért a távlati terv bizonyos fokú ingavándor-forgalomra számít, ill. ennek szükségességét feltételezi.

A kiadvány szöveges részét „Borsod-Abaúj-Zemplén megye településeinek kö-zépfokú és alsófokú körzetbeosztása, a települések kategóriája és jellege” című melléklet egészíti ki. Ebben a mellékletben a megye minden települése megtalálható.

Külön említést érdemlő a forrásmunkák felsorolása, hiszen itt megtaláljuk a tervezéssel kapcsolatos törvényeket, tanulmányokat és cikkeket. (Kár, hogy a szerzőhöz nem jutott el a könyvtárak távlati fejlesztési terve!)

Találunk még három térképmellékletet az alábbi címekkel: I. Borsod-Abaúj-Zemplén megye helye az ország térszerkezetében. II. Borsod-Abaúj-Zemplén megye településhálózat-fejlesztési terve.

III. Borsod-Abaúj-Zemplén megye, idegenforgalom, üdülés.

Végezetül ezt a kiadványt, amely szűkebb hazánk holnapját, távolabbi jövőjét foglalja magában — olvasásra, tanulmányozásra ajánlom a közigazgatási, gazdasági vezetők mellett a könyvtárosoknak is.

Ez a munka a könyvtári távlati hálózatfejlesztési tervvel együtt igen jól használható a mindennapi gyakorlatban.

PÓCSI GUSZTÁV

A bányászat és rokontudományai (Fogalomgyűjtemény)

A napokban látott napvilágot a „Nehézipari Műszaki Egyetem Központi Könyvtárának kiadványai” sorozat következő, 16. kötete, mely egyben első tagja a „Bányászati Kutató Intézet Dokumentációs Osztályának kiadványai” sorozatnak is. A rendkívül elegáns ízléses kiállítású kiadvány szerzői Uhlmann Aladár és Uhlmann Norbert.

A mű címe: A bányászat és a rokon tudományok fogalmai. A mű a szerzők szándékai szerint „segédkönyv a szakrendi osztályozáshoz az Egyetemes Tizedes Osztályozás szerint, továbbá tárgyszavas katalógusok és indexek összeállításához és az irodalomkutatáshoz, a bányászat valamint a földtudományok, a fizika, a kémia, a vegyipar és az üzemgazdaságtan vonatkozó területein.”

A mű tárgyszavak formájában, betűrendben sorolja fel a fogalmakat és a fogalmak mellett található meg a fogalmak tartalmát kifejező ETO szakjelzeteket. Önmagában véve azonban a mű nem kizárólag ETO segédlet, nem korlátozódik az ETO-ban szereplő fogalmakra. Nem szerepel ETO jelzet a gyűjtőfogalmak és a több szakágat összefoglaló kiemelt tárgyszavak mellett és nem szerepel jelzet annál a kb. ezer tárgyszónál sem, amelynek jelenleg egyáltalán nincs ETO jelzete, vagy ha van is, az a szerzők véleménye szerint elégtelen. Mire is használható tulajdonképpen ez a kiadvány?

Segédlet a szakirodalom feldolgozására és rendszerezésére mind az egyes kutatók, mind pedig a könyvtárak és dokumentációs intézmények használatára. Felhasználható ETO-szám szerinti és tárgyszavas szakkatalógusok szerkesztésénél és indexelésénél, valamint használható mint szakszógyűjtemény műszaki szövegek fordításánál is, hiszen az ETO számok egész pontosan értelmezik az egyes fogalmakat. Segédlet ezenkívül az Egyetemes Tizedes Osztályozás továbbfejlesztéséhez is, hiszen világosan jelzi azokat az általában új szakterületeket, tárgyköröket, termékeket és anyagokat, melyek számára az osztályozási rendszeren belül új jelzeteket kell alkotni, illetve a meglévő jelzeteket módosítani kell.

A szerzők tanúsága szerint 20 év gyűjtőmunkája és tapasztalata fekszik a műben, melynek alap gondolata és előkészítése Uhlmann Aladár nevéhez fűződik és melynek szerkesztésében és végleges formába öntésében nagy segítséget lelt fia, Uhlmann Norbert személyében. Uhlmann Aladár életművében ez a mű egy sorozat újabb láncszeme, hiszen a szerző több mint húsz éve foglalkozik a bányászati és kohászati szaktudományok osztályozási és terminológiai kérdéseivel és ezekben a témakörökben már számos publikációja jelent meg.

Ez a csaknem negyvenezer fogalmi egységet tartalmazó kiadvány újszerű kísérlet. A szerző a hagyományos teaurusz szerkesztési elveket túlhaladva analitikusan dolgozza fel a fogalmakat és feltárja a fogalom alap- és segédtudományokkal való kapcsolatait is.

A művet jelentőségéhez méltóan értékelni nem is tudjuk. Ehhez a szerzőkhöz hasonló tájékozottsággal kellene bírunk mind az információtudomány, mind pedig a bányászat és rokottudományai területén. Ezzel a rövid írással csak a figyelmet szeretnénk volna felhívni egy olyan új típusú könyvtári és dokumentációs segédeszközre, mely esetleg megfelelő szakemberek segítségével a többi tudományra is kiterjeszthető lehet és megkönnyíti majd a szakirodalom még hatékonyabb feltárását és rendszerezését.

Uhlmann Aladár—Uhlmann Norbert. A bányászat és rokottudományok fogalmai. Segédkönyv az indexeléshez, szakrendi osztályozáshoz, továbbá a szakirodalom kutatásához. (Közread. a:) (Nehézipari Műszaki Egyetem Központi Könyvtára — Bányászati Kutató Intézet Dokumentációs Osztálya) (Miskolc—Budapest), 1974. 224 p. 29 cm.

(A Nehézipari Műszaki Egyetem Központi Könyvtára kiadványai 16. sz.)

(A Bányászati Kutató Intézet és Dokumentációs Osztályának kiadványai 1. sz.)

KISS ÁRPÁD

HÍREK

Az ózdi járás községeinek tanácsi vezetői fokozott figyelmet fordítanak a közművelődési feladatok megoldására. Ha összehasonlítást végzünk az 1974-es és az 1975-ös könyvtári költségvetések alakulásában, örömmel állapíthatjuk meg, hogy lényegesen emelkedett a könyvtárakra fordított összeg. A jobb tárgyi feltételek magasabb színvonalú könyvtári munkát és szolgáltatást tesznek lehetővé.

Az összes költségvetés alakulása:

	1974. év Ft	1975. év Ft	Emelkedés Ft
Járási könyvtár	363 000	425 000	62 000
Községi könyvtárak	486 000	735 000	249 000
Együtt	849 000	1 160 000	311 000

A költségvetés emelkedése részben a könyvbeszerzési keretek növekedésében mutatkozik:

Könyvbeszerzési keretek alakulása:

	1974. év Ft	1975. év Ft	Emelkedés Ft
Járási könyvtár	35 000	50 000	15 000
Községi könyvtárak	143 000	175 000	32 000
Együtt	178 000	225 000	47 000

A községi könyvtárak barátságosabbá, korszerűbbé tételére biztosítottak nagyobb összeget a községi tanácsok. Ezt az összeget felújításokra, berendezésekre fordítják.

A fejlesztések összege:

Arló	65 000 Ft
Bánréve	20 000 Ft
Borsodnádasd	44 000 Ft
Putnok	50 000 Ft
Sajókaza	20 000 Ft
Együtt	199 000 Ft

A fentieken túl a csernelyi községi tanács is 1975-ben tervezi a hozzátartozó bükkmogyoródsi könyvtár felújítását és berendezését, amelyre 30 000 Ft-ot ütemezett be.

Örömmel üdvözljük az ózdi járásban ezt a pozitív változást. A tanácsi vezetők fokozott gondoskodása elősegíti a lakosság művelődési lehetőségeinek magasabb szintű biztosítását.

Négy részből álló zenei sorozat indult a megyei könyvtárban február 26-án *Zenetörténet dióhéjban* címmel. Az előadások alkalmával az érdeklődők megismerkedhetnek a zenetörténet nagy stíluskorszakaival, alkotóival, néhány jeles előadóművésszel. A gépi zenét a könyvtár zene- és hangtára biztosítja. Az első előadáson Herszényi Bálint zenetörténész beszélt a barokk zene mestereiről. A második előadás április 16-án volt, amelyen Póndi Marianne zenetörténész a bécsi klasszikusokról tartott ismertetést.

Sárospatakon több éves hagyomány már, hogy a városi könyvtár megrendezi a *gyermek- és ifjúsági könyvhétet*. A rendezvények új irodalmi élmények szerzésére nyújtanak alkalmat az ifjúságnak. Ebben az évben, április 17-én Rónaszegi Miklós íróval találkozott a fiatalok. 28-án „Hazám” című irodalmi műsort és Vári Mihály emlékestet tartottak. A könyvhét záróeseményeként Kalász László József Attila-díjas költővel volt színvonalas találkozó. A program során könyv- és gyelemekjáték-kiallítást tekinthetett meg, továbbá mese-, versmondóversenyen, aszfalttrajzversenyen vehetett részt a fiatalabb korosztály.

A költészet napját bensőséges irodalmi esttel köszöntötte a Miskolci Városi Könyvtár és a TIT Irodalmi Szakosztálya. Április 14-én a Kazinczy-klubba, — Kalász László József Attila-díjas költő ünnepi estjére nemcsak miskolci olvasói, barátai, de távolabbi vidékeken élő tisztelői is eljöttek. A költőt kötete megjelenése és kitüntetése alkalmából Zimonyi Zoltán, a Napjaink szerkesztője köszöntötte. A verseket művészi élményt nyújtva Zoltán Sára és Kulcsár Imre tolmácsolták. Emelte az ünnepi hangulatot az Egressy Béni Zeneiskola tanárainak közreműködése.

★

A Miskolci Városi Könyvtár József Attila Könyvtárában május 25-ig volt megtekinthető a *Két évszázad Faust-illusztrációi* című kiállítás, amelyet a Petőfi Irodalmi Múzeum segítségével a weimari múzeum bocsátott a könyvtár rendelkezésére. A képek alkotói között maga Goethe is szerepel, továbbá számos kiváló művész, közöttük: Ernst Barlach, Peter Cornelius, Eugene Delacroix, Andrej Goncsarov. A kiállítást április 24-én Miklós Róbert, a Petőfi Irodalmi Múzeum osztályvezetője nyitotta meg.

Hazánk felszabadulásának 30. évfordulójáról sajátos módon emlékeztek meg az olvasni szerető gyermekek a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtárban. A 11. sz. általános iskola VIII. C. osztályos tanulói oroszóra keretében számoltak be gyűjtőmunkájukról. Innen indították el leveleiket a Szovjetunió nagyvárosaiban élő pionírbarátaiknak. Az iskolai faliújságra ajánló könyvjegyzéket állítottak össze a gyermekkönyvtár állományából.

★

A Miskolci Városi Könyvtár Ifjúsági Könyvtára és a Molnár Béla Ifjúsági Ház közös rendezésében, második éve sikeres folyóirat-ankétokon mutatkozik be a magyar irodalmi lapok sora. Március 24-én az *Alföld* szerkesztőségéből Aczél Gézát, Kiss Tamást, Márkus Bélát, Simon Zoltánt üdvözölhette a közönség. Április 21-én a legfiatalabb magyar irodalmi folyóirat, a *Forrás* szerkesztősége látogatott a könyvtárba. Hatvani Dániel, Buda Ferenc, Ördög Szilveszter, Zám Tibor érdekes beszélgetést kezdeményezett az olvasók körében.

Összeállította: Molnár Pálné

E SZÁMUNK SZERZŐI:

GYŐRI ERZSÉBET, a miskolci városi könyvtár igazgatója; HUBAY ÁGNES, a megyei könyvtár munkatársa; KISS ÁRPÁD, a NME Központi Könyvtárának csoportvezetője; KLUGER LÁSZLÓNÉ, a megyei könyvtár osztályvezető helyettese; KOVÁCS MIHÁLY, az MSZMP Borsod megyei Bizottsága osztályvezetője; MOLNÁR PÁLNÉ, a megyei könyvtár munkatársa; MYČKO TIBOR, a NME Központi Könyvtárának műszaki ügyintézője; PÓCSI GUSZTÁV, a megyei könyvtár osztályvezetője; SZABÓ GYULA, a megyei könyvtár igazgatóhelyettese; B. TÓTH LAJOS író; URSZIN SÁNDOR, a megyei könyvtár osztályvezetője; DR. ZSÁMBOKI LÁSZLÓ, a NME Központi Könyvtárának tudományos főmunkatársa.

T A R T A L O M J E G Y Z É K

GYÖRI ERZSÉBET: Üdvözet az olvasóknak!	1
HUBAY ÁGNES: Az 1975. évi olvasási program. Beszélgessünk a jó könyvről	2
B. TÓTH LAJOS: Táj költővel, mögötte hegyek	5
ZSÁMBOKI LÁSZLÓ: Dr. Uhlmann Aladár nyugdíjba vonult	9
HUBAY ÁGNES: Az Olvasó Munkásért mozgalom értékelése a B.-A.-Z. megyei tanácsi közművelődési könyvtárakban	12
Megállapodás a Borsod Megyei KISZÖV elnöksége és a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár együttműködéséről	14
SZABÓ GYULA—URSZIN SÁNDOR: A szlovák lakosságú községek könyvtárosainak és pedagógusainak tanácskozása	18
KOVÁCS MIHÁLY: Miniatűr könyvek gyűjtése	20
MYČKO TIBOR—ZSÁMBOKI LÁSZLÓ: Az NME könyvtárának repográfiai tevékenysége	24

S Z E M L E

30 éve történt — Irodalomjegyzék — (Kluger Lászlóné)	27
Az irodalomnépszerűsítés egyszerűbb formái a könyvtárakban (Szabó Gyula)	29
Dr. Jámbor Kálmán: Településhálózat-fejlesztés, Borsod-Abaúj-Zemplén megye településhálózat-fejlesztési terve (Pócsi Gusztáv)	30
Kiss Árpád: A bányászat és rokontudományai	32
HÍREK	34

A szerkesztőség tagjai:

Győri Erzsébet,
Hernádi Istvánné
Magyar András
Pócsi Gusztáv
Szabó Gyula
(felelős szerkesztő)
Urszin Sándor
Dr. Zsámboki László

A szerkesztő bizottság tagjai:

Hubay László (elnök)	Kocsis Jánosné
Kopasz Erzsébet	Mák Mihályné dr.
Bárdos Józsefné	Molnár Pálné
Csongor Lipótné	Papp Attila
Godó Ferencné	Serfőző János
Gulyás János	Slezsák Imre
Gyurcsák Vera	Szegedi Pálné
Kiss László	B. Tóth Lajos
Kluger Lászlóné	Varga Ferencné

Zádori Károly

A szlovák lakosságú települések könyvtárosainak és pedagógusainak tanácskozása a megyei könyvtárban 1975. április 9-én. A megjelenteket Gulyás István, a megyei tanács művelődésügyi osztályának helyettes vezetője üdvözli. (Fotó: Bucsi)

MISKOLC

SZÁNTÓ
TIBOR

A SZÉP
MAGYAR
KÖNYV

1473
1973

II. RÁKÓCZI FERENC
MEGYELÉSI VÁROSI
KÖNYVTÁR
MISKOLC

II. RÁKÓCZI
FERENC
MEGYELÉSI
VÁROSI
KÖNYVTÁR

MISKOLC